

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
ΧΡΟΝΟΣ 7ος, ΦΥΛΛΟ 28ο, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2003, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

ΑΠΟΚΤΗΣΕ ΣΤΕΓΗ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΣ

Μετά από προσπάθειες σχεδόν είκοσι χρόνων, από την ίδρυση του συλλόγου, καταφέραμε να αγοράσουμε γραφείο και να στεγάσουμε το Σύλλογο μας.

Ένα μικρό γραφείο, στο κέντρο της Αθήνας, στην πλατεία Κλαυθμώνος, στην οδό Αριστείδου 8, στον 3^ο όροφο.

Τα γραφεία του Συλλόγου θα παραμένουν ανοιχτά μέχρι τον Ιούνιο, κάθε Παρασκευή, 6-8 μ.μ.

Ο χορός μας

Στις 15 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε, μετά την από αναβολή, ο ετήσιος χορός των Αρμενιανών της Αθήνας στο «Κρητικό Κονάκι».

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου και η «Ελευθερόπολις» εύχονται στους αναγνώστες μας ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

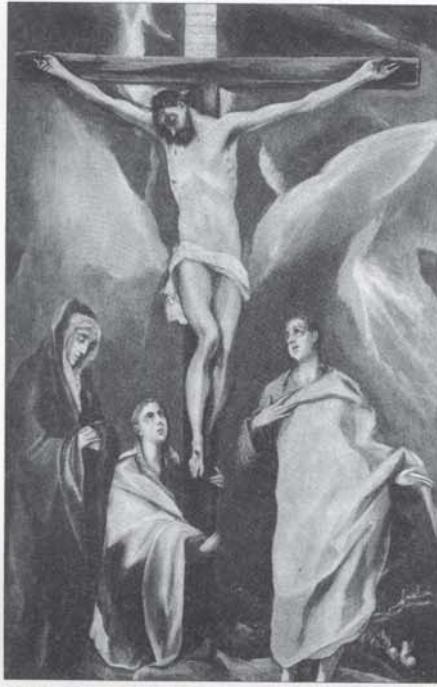
Η ελπίδα της άνοιξης

Την άνοιξη που ανθίζουν τα λουλούδια, τις μέρες που η γη μοσχοβιλά, την ώρα που γεμίζουν με τραγούδια, οι δρόμοι όπου παίζουν τα παιδιά.

Ο κόσμος τότε περιμένει να ακούσει πως ευρέθηκε ξανά η ελπίδα που την είχαμε χαμένη, και μας τη βρήκανε και πάλι τα παιδιά.

Την ώρα τούτη όσοι ζήσουν, ας τη χαρούν όλοι μαζί και όλοι οι μεγάλοι ας φροντίσουν η ελπίδα, πια, να μην χαθεί.

Μανώλης Πιπεράκης
16-2-2003

«Η Σταύρωση» (1600-1605), του Δομινικού Θεοτοκόπουλου, γνωστού κυρίως με το παρωνύμιο Ελ Γκρέκο. Ηράκλειο Κρήτης 1541 - Τολέδο Ισπανίας 1614.

Κοπή πίτας, Γενική Συνέλευση και εκλογές

Στο κεντρικό και πολυτελές ξενοδοχείο των Αθηνών «Τιτάνια» και με μεγάλη συμμετοχή των μελών μας, κόψαμε στις 26 Ιανουαρίου την πίτα του Συλλόγου μας και κάναμε τις εκλογές από τις οποίες αναδείχθηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο για την επόμενη διετία.

ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΑ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΣΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 8, 9, 10, 11, 12

κοινωνικά

Πήραν τα πτυχία τους

Οι κόρες του Γιάννη και της Κάντιας Βασιμούλακη, πήραν τα πτυχία τους την περασμένη χρονιά από το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, ή Δέσποινα από το τμήμα Διοίκησης και Οικονομίας και η Παναγιώτα από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης του Γιάννη και της Μαρίας, πήρε το πτυχίο του από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τους ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Γεννήσεις

Στις 18 Δεκεμβρίου έφερε στο κόσμο ένα αγιέστατο κοριτσάκι η Ανδρονίκη Ελευθερίου Τερεζάκη, σύζυγος Εμμανουήλ Ζυμβραγούδακη.

Η Μαρία Καλλιβρετάκη του Αντώνη και της Ελένης σύζυγος του Στράτου Ναϊσίδη, γέννησε κοριτσάκι. Στη φωτογραφία η μητέρα με τη νεογέννητη κόρη.

Να τους ζήσουν.

Συγχαρητήρια

Ο συγχωριανός μας Προεστάκης Αντώνης πήρε προαγωγή στο βαθμό του Αστυνομικού Διευθυντή της Ελληνικής Αστυνομίας. Τον συγχαρίουμε και του ευχόμαστε και σε ανώτερα.

ελευθερόπολις

Τομηματικά έκδοση του Συλλόγου

Αρμενιανών Χανίων
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία
του Δημοτικού Διαιμερίσματος Αρμένων

Συντακτική Επιτροπή
Κουρομαγγελάκης Βασιλής
Τσακιράκης Γιάννης
Τσιτσιρίδην Ελένη
Χαλβαδάκης Γεώργιος

Επιδότης-Διευθυντής
Γιάννης Σ. Τσακιράκης
Σουλίου 124
173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613 Fax: 210-99.57.582
Email: jtsk@hol.gr
ISSN 1109-3056

Τα που θυμούμαι αναστορώ

ΤΕΛΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΛΙΟΜΑΖΩΜΑ μετά κόπο και βασάνων, και μετά από συζευτηλίκια, δανεικά, και κάθε είδους συνεργασιών, εφωνάζαμε το αλετριβίδιο*. Αυτό μπορεί να τανε του Παπαδογιάννη ή τ' Αγγελή, και δια τελευταία του Θεοχάρη.

Ερχόταν που λέτε το τσούρμο* των αλετριβιδιάριδων (εποχιακοί υπάλληλοι), άλλη διαδικασία, με φτυάρια και σακούλες τ' αλετριβιδιού και σακιάζανε τσ' ελιές, που ήταν σε μια γωνιά του σπιτιού, συνήθως στη κουζίνα,

επιένανε μαζωχτικό σε άλλους ή μεροκάματο ή από έξες δύο, ανάλογα τι βεντέμα και τη πατούλια*.

Τώρα βέβαια με την εξέλιξη και λόγω έλλειψης εργατικών χεριών, μαζώνουνται λέιτου συμισιακές και την επιδότηση των εργατών, και μεροκάματο αν είναι κακόλαδες, και καλό φαΐ, και καλό κρασί, και καλό αυτοκίνητο για τη μεταφορά, ας είναι δα και μη χειρότερα. Για τότε βέβαια απ' ότι θυμούμαι που κάποιες φορές εκάναμε τα δανεικά με το μπάρμπα

Τα κουκολόγια

Φωτογραφία, από το αρχείο του Μιχάλη Παρασκούλακη, στις αρχές τις δεκαετίας του 1960. Διακρίνονται από αριστερά Καλούδη Αλεξάνδρα σύζυγος του Στάθη Παρασκούλακη Ελευθερία (1918) σύζυγος Μανώλη Παρασκούλακη Ελένη (1918), Καλλιβρετάκη Αργυρώ (1913) σύζυγος Γεωργίου, Μαυρομματάκη Αγγέλα (1912), Γκερκεφάκης Κωνσταντίνος. Σήμερα στη ζωή είναι η Καλούδη Αλεξάνδρα, και η Παρασκούλακη Ελένη.

Κουκολόγια: Λέγη και δραστηριότητα ξεχασμένη, που σχετίζεται με τη συγκομιδή του ελαιοπάρου. Σημαίνει το μάζεμα των λίγων ειλιών που έχουν πέσει κάτω από τον αέρα, πριν από το ράβδισμα, ή μετά το ράβδισμα όπουν έχουν πέσει έξω από τις παλαίτσες. Κοκκολογώ συλλέγω κόκκους.

"Ε"

σωρός τσι πλια φορές μισό-παστωμένες να πάνε στο εργοστάσιο. Τότε δεν αφηρόταν στα λιόφυτα λόγω κλοπής, που δυστυχώς γίνεται σήμερα.

Στη συνέχεια μεταφερόταν στη φάμπρικα, με τη σούστα*, που μπορεί να τανε του Χαρίδημου, του Τσακιροστέλιου ή κάποιου άλλου, και έπαιρνες σειρά για την άλεση. Το άλεσμα μπορεί να γινόταν βράδυ, μεσάνυχτα ή έμερωματα, ανάλογα με το ρεβαΐσι* που υπήρχε, και τη βεντέμα* τσι χρονιάς. Στη συνέχεια ερχόταν με την ίδια σούστα, (που χει σύμβαση συνεργασίας το εργοστάσιο), στο σπίτι το αγορούλαδο, και η πυρήνα, αφού είχε παρακρατηθεί ο φόρος των αλεστικών.

Άδειάζανε το λάδι στα λαδοπύθαρα, επίνανε μια τσικουδιά στα όρθια και δυο καρύδια, και γλακούσανε*, γιατί επερίμενε ο επόμενος πελάτης και τοι κυνήγια να βγάλει και φτος το λάδι των κοπελιών του. Κι αυτά όλα εφ' όσον πήγαιναν όλα καλά, γιατί σπάνια έβγανες λάδι, χωρίς να σου βγει το λάδι, δηλαδή χωρίς ζημιά από πλευράς του εργοστασίου, που πότε ή σπουόσε το πιεστήριο, πιέζοντας τσι ντορμπάδες*, να βγει το λάδι, ή ο διαχωριστήρας και έβγαινε το λάδι μισό μισό με το νερό, κάνοντας αρκετό σαπούνι όντενε τέλειωνε το λάδι από τα λαδοπύθαρα, και να λέμε: του χρόνου θα το βγάλουμε στο άλλο εργοστάσιο.

*Οσοι χωριανοί δεν είχανε πολλές ελιές

μου το Καβρουοζαχάρη το καλύτερο ξελιξύδι*, ήτανε καμιά ρέγκα από του Ζαβιανέλλη, που θα τη πληρούντανε από άνθωπος μετά το λιομάζωμα, (εξάμηνη επιταγή), μισοκαπνισμένη με κανένα αγγούδουφα ή καμιά αστιβίδα. Τα βράδια και αφού έβγαινε το λάδι μπορεί να χει το μενού και κανένα τηγανίτη πασπαλισμένο με ζάχαρη ή βουτηγμένο στο πετιμέξι* ή στην καλύτερη περίπτωση ξεφοτήγανο, ενώ τσ' άλλες βραδιές μπορεί να χει καμιά πατάτα στον αθό* ή στη χάση και τη φέγη κανένα ροβίθι φημένο σε καμιά ντενέκα με άμμο, αστραγάλια τάξε* μουν.

Εικόνες μιας άλλης εποχής.

Τερεζογιάννης
του Χρήστο ο γιος ο μεγάλος

Λεξιλόγιο

Αλαιτριβιδείο = εργοστάσιο που έβγαινε το λάδι, χειροκίνητο ή ιπτοκίνητο ελαιουργείο, ελαιοτριβείο.

τσούρμο = ομάδα κινούμενη με λίγη φασαρία.

σούστα = ξύλινη, δίτροχη κατασκευή, που σέρνει άλογο.

με σούστες στους τροχούς (χαλύβδινα ελάσματα για την απόσβεση των κραδασμών), και χρησιμοποιείται για μεταφορές.

ρεβαΐσι = φόρτος εργασίας, μεγάλη ένταση, φούρια.

βεντέμα = μεγάλη σοδειά, μεγάλη ελαιοπαραγωγή.

γλακούσανε = ετρέχανε, έκανε γρήγορα.

ντορμπάδες = υφασμάτινοι σάκοι που έβαζαν το άλεσμα

τσι ελιάς και τοποθετούνταν στο πιεστήριο.

πατούλια = παρέα, συνεργάτες στο λιομάζωμα, ομάδα.

ξελιξύδι = μεζές, πικάντικο ορεκτικό, τροφή εκλεκτή.

άθος = σταχτή.

«Σήμερον, σήμερον...»

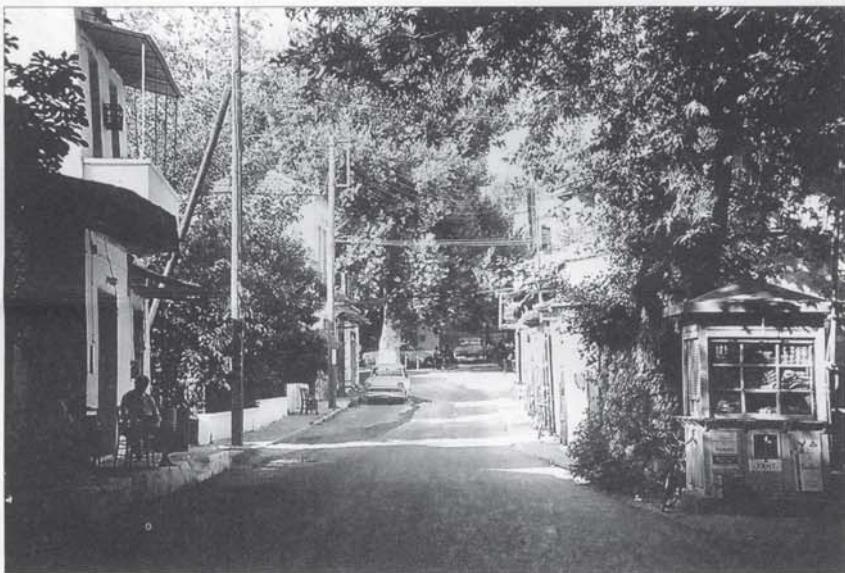
ΤΕΛΗ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ ΒΡΑΔΑΚΙ μαζί με τον πρώτο ξάδερφο μου το Δημήτρη πίνουμε το τελευταίο χρασί σε μια από τις αδιάχοπα κλιματιζόμενες ταβέρνες του χωριού μας. Η κουβέντα για το χωριό και την παιδική μας ηλικία, μας συντροφεύουν οι γυναικες μας, τα παιδιά μας από ώρα κοιμούνται στ' αυτοκίνητο.

- Δημήτρη το θυμάσαι το χωριό χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα;

- Όχι, απ' όσο θυμάμαι, όχι, απαντάει μετά από σκέψη ο ξάδερφος. Του ανέφερα κάτι συνήθειες από εκείνη την εποχή, αλλά δεν τον βοήθησα. Ωσπου θυμήθηκα κάτι το εξαιρετικό:

- Το σινεμά το θυμάσαι;

Τόσο τα σαββατοκύριακα όσο και μεσοβδόμαδα ερχόταν στο χωριό κινηματογραφικό συνεργείο. Το σαββατοκύριακο έπαιζε κωμωδίες, μεσοβδόμαδα δράματα ή το αντίστροφο δεν θα τα χαλάσουμε σ' αυτό. Από νωρίς το απόγευμα ένα επιβατικό αυτοκίνητο ανέβαινε τον κεντρικό δρόμο του χωριού διαλαλώντας τι θα επακολουθήσει: Σήμερον, σήμερον, στο

Μια άποψη της πλατείας του χωριού μας, στα χρόνια που αναφέρονται στο κείμενο, αρχές δεκαετίας του 1970, από τις φωτογραφίες του Μανώλη Πιπεράκη.

καφενείον του Πατεράκη θα προβληθεί η ταινία «Προδομένος και ντροπιασμένος» με τους: Νίκο Ξανθόπουλο, Μάρθα Βούρτση, Παντελή Ζερβό. Η φωνή του ομιλητή τόνιζε συνέχεια τα πρώτα, τα μικρά ονόματα των θησοποιών, θέλοντας να δείξει ότι και ο πρώτος είναι σημαντικός και ο επόμενος και ο μεθεπόμενος. Αυτός ο τύπος, δεν ξέρω γιατί, καθόταν πάντα στο πίσω κάθισμα και το μεγάφωνο ήταν πιασμένο με σύρματα στην οροφή του αυτοκίνητου.

Όταν ανέβαινε το αυτοκίνητο, το κάλεσμα του μας έβρισκε τις περισσότερες φορές στα κρεβάτια μας να συνερχόμαστε απ' τη μεσημεριανή ανάπαυση. Είχαμε όμως την τύχη, η θέση του σπιτιού ήταν τέτοια, ν' ακούμε την αναγγελία και στην επιστροφή. Εκεί δίναμε προσοχή και τ' ακούγαμε δόλα. Τότε άρχιζε να καταστρώνεται και το σχέδιο για το πως θα το πούμε στη μητέρα μας, ποιοι και ποιοι θα πάμε, κι άλλα τέτοια επιχειρησιακά. Ακόμα κι αν ήταν να δούμε δράμα την ευκαιρία να πάμε στο σινεμά δεν την αφήναμε με τίποτα να πάει χαμένη. Μάλιστα θυμάμαι ότι είχαμε δει και πολλές δραματικές ταινίες που ήταν τούρκικες.

Το περίεργο είναι ότι η μητέρα μου η οποία ήταν πολύ σφιχτή με ότι της ζητούσαμε να ξοδέψει για μας ποτέ δεν μας χάλασε το χατίρι για το σινεμά. Το μυστήριο λύθηκε πολλά χρόνια αργότερα όταν ξαναφέροντας στο νου τις παιδικές αναμνήσεις διαπίστωσα ότι όταν εμείς πηγαίναμε σινεμά με τις μεγαλύτερες μας ξαδέρφες εκείνη έβρισκε την ησυχία της και μια καλή ευκαιρία να βεγγερίσει με τις παιδικές της φίλες.

Αργά το απογευματάκι λοιπόν διασχίζαμε τη σάλα του καφενείου του Πατεράκη και βγαίναμε σε μια αυλή που δεν φαινόταν απ' το δρόμο. Καρέκλες κάθε είδους σχημάτιζαν τις σειρές της πλατείας. Η ηλεκτρογεννήτρια ήταν εξαφανισμένη πίσω από κάτι πορτοκαλιές,

μη νοιμίσει όμως κανείς ότι δεν ακουγόταν. Το ίδιο παντού ακουγόταν το τετέρισμα της μηχανής προβολής. Οι αργοπορημένοι θεατές δεν καταλάβαιναν ότι όταν περνούσαν όρθιοι μπροστά απ' αυτό το μηχάνημα όλο το χωριό θα μάθαινε το σχήμα του κεφαλιού τους.

- Αυτός είναι ο Μανώλης!

Παρ' όλα αυτά δεν χάναμε λέξη. Όμως ο μεγάλος σαματάς γινόταν όταν κοβόταν η ταινία. Εκεί είχαμε και κάποιες ας τις πούμε αποδοκιμασίες. Οι θεατές δυσπιστούσαν, πίστευαν ότι η διακοπή οφειλόταν στους διάφορους ειδικούς που ήσαν γύρω από τη μηχανή.

- Ο Μανώλης έβαλε τη μύτη του κι έκοψε την ταινία...

Στις κωμωδίες όλο το χωριό έφευγε χαρούμενο επαναλαμβάνοντας τις ατάκες που μόλις είχε ακούσει. Στα δράματα η κατάσταση ήταν διαφορετική. Το φίλμ είχε φωνές, δάχρυα, λυγμούς, ικεσίες αρκετές φορές και χειρονομίες κι απ' τις δύο πλευρές. Εκεί όταν άναβαν τα φώτα πιο πολύ εντυπωσιαζόμουν απ' τα σοβαρά, σχεδόν βουρκωμένα, πρόσωπα των ξαδέρφων μας που μάς συνόδευαν.

Γυρίζοντας σπίτι πολλές φορές είχα την τύχη να χειρίζομαι ένα άλλο μαραφέτι που επίσης γνώριζε μεγάλες δόξες εκείνη την εποχή: το φακό για μας, τα αθηναϊκα, που τον δουλεύαμε μόνο το καλοκαίρι ήταν σπουδαία ανακάλυψη.

Πέρασαν πολλά χρόνια και αυτό το σκηνικό που ανέφερα πρωτύτερα, το αυτοκίνητο με το μεγάφωνο ν' αναγγέλλει την προβολή της ταινίας στο χωριό, το ξανασυνάντησα πάλι. Ήταν τα χρόνια της μεταπολίτευσης με την έντονη πολιτικοποίηση και αυτή τη φορά το αυτοκίνητο με το μεγάφωνο σεργιάνει τους δρόμους της γειτονιάς αναγγέλλοντας τη βραδινή πολιτική συγκέντρωση. Δεν μπορούσα να μην σκεφτώ: άλλος είναι ο πρώτος διδάξας!

Χρήστος Τερεζάκης του Ιωάννη

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στην διεύθυνση Τσακιράκις Γιάννης Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος ή να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/761034-33 της Εθνικής Τράπεζας, και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.

Η "Ε" θέλοντας να είναι συνεπής ως προς το χρόνο έκδοσης της, ενημερώνει τους αγαπητούς συνεργάτες της ότι η υλη που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25 Μαΐου 2003.

Πάσχα του πόνου και της χαράς

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΜΕΡΕΣ ΛΑΜΠΡΗΣ κι ο νους μου σεργιανίζει στη γειτονιά μου, την αγαπημένη γειτονιά των παιδικών μου χρόνων. Πέτρινα τα χρόνια της δεκαετίας του 1940, περίσσευε η φτώχια, ο πόνος αλλά και η καλούσνη και η αγάπη των ανθρώπων που έφτανε ένα τίποτα για να πλημμυρίσει με χαρά την ψυχή τους. Γυναίκες βασανισμένες με μορφή σκαλισμένη από την πίκρα, μα μαζί γλυκιές κι αξέχαστες. Οι πιο κοντινές μου γειτόνισσες: Η Ελπίδα Χριστοδούλακη με την κόρη της Βαγγελίτσα, η κυρά Κατίνα η Αρχοντάκη, η Αργυρώ Μανιουδάκη, η κυρά Κατίνα η Ραμνιανίνα, και πιο πέρα: η Μαρίκα η Παρασκευούδακη, η κυρά Ελένη η Αβέραινα, η Αργοτίνη, η Μαρία του Παυλή, που μας αποχαιρέτησε τελευταία, η κουμπάρα μας (ο αδερφός της ο Γιάννης είχε στεφανώσει τους γονείς μου και τη φωνάζαμε, τ' αδέρφια μου κι εγώ, κουμπάρα, όπως ακούγαμε τους μεγάλους). Πάρα πέρα άλλες...

Η φωνή της καθεμιάς ζωντανή, σαν τότε, πότε αυστηρή και πότε χαρούμενη σαν μουσική αλλιώτικη, που έρχεται απ' το χτες.

Τη Μ. Δευτέρα ή τη Μ. Τρίτη οι πιο κοντινές ερχόταν στο σπίτι μας και έφτιαχναν τα κουλούρια δλες μαζί. Τα σπίτια τους έτυχε να μην έχουν φούρνο. ο δικός μας ήταν μέσα στην κουζίνα και δεν υπήρχε πρόβλημα αν το Πάσχα ήταν νωρίς και ο καιρός βροχερός. Αποφάσιζαν από πριν για τη μέρα με τη μητέρα μου. Τη Μ. Τετάρτη ήταν το ευχέλαιο και δεν προλάβαιναν και την εκκλησία, τη Μ. Πέμπτη θα έφτιαχναν τα τσουρέκια και θα έβαφαν τα αυγά, τη Μ. Παρασκευή δεν επιτρεπόταν καμιά δουλειά ούτε σκούπισμα στο σπίτι γιατί «θα γέμιζε μαμούνες». Μόνο τον επιτάφιο στόλιζαν και πήγαιναν στα ξωκλήσια και αφού τα έκαναν πεντακάθαρα άναβαν τα καντήλια. Το Μ. Σάββατο πάλι ήταν για τα καλλιτούνια και έτσι για τα κουλούρια έμεναν Μ. Δευτέρα ή Μ. Τρίτη. Συμφωνούσαν λοιπόν και αμέως η έγνοια τους ήταν που να βρουν αρκετά ξύλα για το φούρνο. Βλέπετε τότε όλα ήταν λίγα και ούτε πουρνάρια δε μπορούσες να κόψεις από τις ξένες χαλέπες. Ελυναν όπως - όπως το πρόβλημα. - όποια είχε περισσότερα θα έδινες και στην άλλη, και την ορισμένη μέρα και ώρα κατέφθανε η καθεμιά στο σπίτι με τα υλικά της. Ζύμωνε στο μεγάλο τραπέζι, τη βοηθούσαν οι άλλες στο χτύπημα των αυγών, χωριστά τα άσπρα, «γλήγορα και ασταμάτητα» να μην κόψει η μαρέγκα» και χωριστά οι κρόκοι με τη ζάχαρη και το βούτυρο. Τα έπλαθαν, η μητέρα ήταν κυρίως υπεύθυνη για το φούρνο, «εσύ κατέσις τα χούγια ντου» της λέγανε

. Τα έφηναν και συνέχιζαν με την άλλη. Τα πρόσωπα έλαμπαν, «χρονιάρες μέρες!» Για μας τα παιδιά η όλη διαδικασία ήταν σωστό πανηγύρι. Παρακαλούσαμε και μας έδιναν

και να γροικά με τσοι πρώτους το Χριστός Ανέστη.

- Έ καλα. Δε μου τόχανε πει γή δεν το θυμούματι. Ας τα κουβαλεί κουτσομουλάρα.

Η οικογένεια Παυλή

Καβρουλάκη, από αριστερά εικονίζονται στην

πίσω σειρά οι: Βαγγέλης, Μαρία, Σίμος,

Μιχάλης, και στην

εμπρός οι: Μανώλης,

Γιάννης, ο πατέρας τους Παυλής, Πέτρος και Θεοφάνης. Από τη φωτογραφία λείπουν ο

Γιώργης και Σοφία

Λαμπαθάκη.

Φωτογραφία από το αρχείο του Βαγγέλη Γεωργίου Καβρουλάκη.

λίγη ζύμη. Ευτυχισμένα, με τα καλοπλυμένα χέρια αρχίζαμε να πλάθομαι κουλουράκια, παραβγαίνοντας ποιο θα έκανε τα πιο όμορφα σχέδια και θα εισέπραττε τα περισσότερα μπράβο των γυναικών! μα όταν έβγαιναν από το φούρνο και μοσχοβούλούσε το σπίτι τι μαρτύριο θεέ μου! Κοιτάζαμε τα κουλούρια και πριν τολμήσουν τα πιο μικρά ν' απλώσουν τα λιγνά χεράκια τους, ακουγόταν αυστηρή η φωνή κάποιας μάνας. «Δε θα φάει κιανείς α δε φτάξει η Λαμπρή. Θα τα βάλομε στο πανέρι, θα τα σκεπάσουμε και θα τα φορτωθεί η κουτσομουλάρα για να μας τα φέρει τη Λαμπρή που θα πει κι ο παπάς στην εκκλησιά το Χριστός Ανέστη. Γλήγορα, γλήγορα όξων να παίξετε». Φεύγαμε περίλυπα χωρίς όρεξη για παιχνίδι. Μόνο κουβεντούλες γεμάτες παράπονο:

- Ακούς εκεί να τα φορτώσουν στην κουτσομουλάρα!

- Και πότες θα αποσώσει νάρθει ετσά κουτσή πούναι;

- Δε μπορούσαν να ζητήξουνε από τον αφέντη σου τη γαϊδάρα σας που τζιριντά όντε τη λαλείς;

- Μην είσαι χαζός. Δεν κατέσις πως η κουτσομουλάρα βοηθούσε τον Αγ-Βασίλη να κουβαλήσει αλάργο κάμποσα δώρα και από την κούραση κουτσάθηκε; Πριν ήταν γερό οζό. Και για πλειρωμή, που έκανε το καλό, την έχουνε να κουβαλεί για τη Λαμπρή τα κουλούρια

Είντα να κάμουμε;

- Μαχάρι μπάρες μου νάχαμε παράδεις να πούμε του γιατρού του Μιχελογιάννη να της δέσει τον πόδα τζη να δείτε για πότες θα γιάνει. Είντα γελάτε και περιπαίζετε μωρές; Εφτό που σασε λέω είναι σωστό. Ετσα είχε δέσει τον πόδα τση λάλης μου που εκούτσαινε, γιατί τον είχε βαρέσει, και εγίνηκε γλήγορα καλά. Και να κατέτε πορπατεί καλιά από προτού και ούλη την ώρα του συγχωρά του γιατρού.

Τέτοια λέγαμε μέχρι που κουραζόμαστε και φεύγαμε για τα σπίτια μας αφού υποσχόμαστε να παρακαλέσομε στην προσευχή μας το βράδυ να μην πονεί η κουτσομουλάρα η κακομοίρα, για να μην αργήσει να φτάσει. Το συμπονούσαμε το άγνωστο ζώο. Θυμήθηκα τη γιαγιά μου που έλεγε: «Πονεί το ευλογημένο πού κανε το καλό για τον άλλους. Σαν το Χριστό που βασανίστηκε και πόνεσε για τον ανθρώπους. Μόνο γα τ' αγαπάτε».

Όμως εκείνη την πρώτη δεκαετία της ζωής μου δεν πονούσε μόνο η «κουτσομουλάρα», το πλάσμα της παιδικής φαντασίας. Η Γερμανική κατοχή πρώτα και ο εμφύλιος ύστερα έφεραν πολλή δυστυχία. Τρικύμισαν οι καρδιές των ανθρώπων. Τρικύμισε ο αέρας στους κάμπους κι έσπειρε ο καημός και κάρπισε η θλίψη. Περίσσευαν λαχτάρες και βάσανα.

Ήμουν στη Δευτέρα Δημοτικού όταν η

κουμπάρα μας η Μαρία, με την ξάστερη την κρυστάλλινη φωνή της μου είπε: «Οντέ γαέρεις παιδάκι μου από τη δουλειά σου σε θέλω να σου πω». Νόμιζα πως ήθελε να της φωνίσω και στο γυρισμό ρώτησα: «είντα θέλεις να σου πουσουνίσω»; Όχι καλό μου. Δε θέλω να μου πουσουνίσεις πράμα. Μόνο θα μπορέσεις θέλεις να μου γράψεις ένα γράμμα και να μη βγάλεις όχινα ποθές για είντα λέμε»; Είπα ναι μα με κάποια ανησυχία μέσα μου μην δεν τα καταφέρω. Τα αδέρφια της, Μιχάλης και Σίμος, ήταν εξόριστα στα ξερονήσια. Εκείνη δεν μου υπαγόρευε λέξη-λέξη. Μου έλεγε: γράψε ντονε πως είμαι καλά εγώ και πως δεν κατέω είντα κάνουνε και πως περνούνε. Θα τονε ετοιμάσω, γράψε ντονε, γλήγορα κιανένα δέμα... Έγραφα το γράμμα προσταθώντας να τα θυμηθώ όλα και να τα βάλω σε όσο πιο καλή σειρά μπορούσα και της το διάβαζα. Θυμάμαι τη φωνή της με το τρεμούλιασμα ενός κρυφού λυγμού: «Ο Θεός να σε βλέπει παιδάκι μου. Καλά να σαι». Όταν έφτανε η απάντηση, της διάβαζα πρώτα το γράμμα - πάντα από το χέρι του Μιχάλη - και ύστερα μου έλεγε: «Γράψε ντονε ανέ λάβανε το δέμα και είντα κάνει ο Σίμος. Είναι καλά; Μην αρρώστησε και μου το χώνουνε; Γιάντα δε γράφει κι ο ίδιος»;

Η ανησυχία μου είχε φύγει, ένιωθα όμορφα που βοηθούσα την καλή μου τη Μαρία, θαύμαζα την απέραντη αγάπη της για τ' αδέρφια της που έμοιαζε με της μάνας τη λαχτάρα,

και προσπαθούσα να βρω όσο το δυνατό πιο γρήγορα ελεύθερο χρόνο, πράγμα όχι και τόσο εύκολο μια και ο πατέρας μου είχε πολλές απαιτήσεις από μένα, τη μεγαλύτερη κόρη του, για βοήθεια στις δουλειές του. Απόκτησα μάλιστα τόσο θάρρος ώστε, αφού τέλειωσε με όσα ήθελε να πει, τόλμησα να ρωτήσω. Να γράψω χαιρετίσματα κι από μένα; (Οι γονείς μου αγαπούσαν ιδιαίτερα όλη την οικογένεια του αξέχαστου γερο Παυλή κι εγώ θυμόμουν και αγαπούσα φυσικά το Μιχάλη και το Σίμο. Δεν καταλάβαινα γιατί έλειπαν, γιατί αγωνιούσε και υπόφερε η Μαρία). - Γροίκα είντα ρώτα, μου είπε ενθουσιασμένη. Γράψε ντονε παιδάκι μου χαιρετίσματα και πε τονε πως είσαι ο γραμματικός μου, που να σ' έει καλά ο Θεός και να σου μπέμπει ούλα τα καλά του ντουνιά. Η απάντηση ήρθε από το Σίμο. Δε θα ξεχάσω εκείνο το γράμμα. Ήτανε τα πιο όμορφα γράμματα που είχα δει μέχρι τότε! Έλεγε: Μην ανησυχείς. Είμαι καλά. Αφού έγραφε ο Μιχάλης νόμιζα πως δε χρειαζότανε να γράφω κι εγώ... Κόντευε νάρθει το Πάσχα. Έγραφα, όπως πάντα, στο γράμμα με δικά μου λόγια όσα μου είχε πει και, χωρίς να τη ρωτήσω, πρόστεσα, όπως μούρθε εκείνη τη στιγμή: Ο Θεός να δώσει να κάμουμε Πάσχα όλοι μαζί. Όταν της το διάβασα με αγκάλιασε κλαίγοντας ενώ μιλούσε ασταμάτητα: Καλά νάσαι παιδάκι μου. Ο Θεός να δώκει... Παρακάλεσε ντονε. Εσένα πούσαι μικιό κι αθώ μπορεί να σ' ακούσει... Εφυγα και δεν ήξερα αν έφταιγα

εγώ για τα κλάματά της. Πολλά ερωτήματα στριφογύριζαν στο μυαλό μου, αλλά δε μίλησα με τη μητέρα μου. Ποιος ξέρει. Μπορεί να φέρω κι άλλα κλάματα, σκέφτηκα. Πώς να καταλάβεις τους μεγάλους; Είχα υποσχεθεί κιόλας να μη μιλώ.

Αυτή τη φορά απάντηση δεν ερχόταν και είχε φτάσει η Μ. Βδομάδα. Η Μαρία από την αυλή της σήκωνε φηλά το χέρι της για να μου κάνει νόνημα πως όχι. Το γέλιο της τόδιωξε η αγωνία. Ανήμερα το Πάσχα, κοντά μεσημέρι, ακούω από τη μητέρα μου χαρούμενες φωνές και γέλια: Θε μου. Σα να δα τον αδερφό μου. Είντα χαρά 'ναι τούτην. Πραγματική Πασκαλινή... Τρέχω στην αυλή και βλέπω τον πατέρα μου να έρχεται μαζί με το Μιχάλη και το Σίμο. Πλατειά χαμόγελα φωτίζαν και ομόφρωναν τα πρόσωπά τους. Δεν ξέρω γιατί όταν μου είπαν: μας έστειλε η Μαρία να ευχαριστήσουμε το γραμματικό, ήθελα να κλάψω πολύ όπως έκλαιγε κι εκείνη όταν με αγκάλιασε με τόση αγάπη. Σιγά το κατόρθωμα αγαπημένη μου κουμπάρα Μαρία. Δυο λόγια μόνο παραπάνω απ' όσα μου είπες έγραφα. Ενα τίποτα ο κόπος! Ένας ουρανός η χαρά αγαπημένη γειτονιά των παιδικών μου χρόνων, αξέχαστες καλές γειτόνισσες μου, γυναίκες της προσφοράς και του καημού.

Αξέχαστο Πάσχα της χαράς, του πόνου και της Αγάπης.

Μαίρη Πριπάκη - Κουντάνη
Τρίπολη 2003

Αναμνήσεις από τις πηγές των Αρμένων

ΤΑ NEANIKΑ ΜΟΥ XRONIA τα βίωσα στ' Ακρωτήρι. Τόπος άνυδρος, τόπος σκληρός. Κάθε σπίτι είχε τη Στέρνα του που γιόμιζε από το νερό που μάζευαν τα δώματα με τη λεπίδα και δεν έφτανε. Για τις γενικές ανάγκες στα σταυροδρόμια υπήρχαν Λόυτρες που γιόμιζαν στα πρωτοβρόχια από το νερό που έτρεχε στα καλντερίμια και τους χωματόδρομους ανακατεύμένο με καβαλίνες και σκουπίδια. Πηγή και αφρισμένο.

Σαν έπιαναν οι ζέστες, χιλιάδες Πηδηχτάλοι κολυμπούσαν. Ρίχναμε άσβεστο άσβεστη, που έβραζε και καθάριζε το νερό μα και το πίκραινε. Όταν βρισκόμαστε στα βουνά και στα χωράφια και μας έπιανε η δίψα, φάχναμε για Αρόλιθους, κοιλώματα στους βράχους, που γιόμιζαν από το νερό της βροχής. Τις πρώτες μέρες το χαιρόμαστε έτσι καθαρό και νόστιμο. Το μοιραζόμαστε με τα πετεινά και τα ερπετά. Σαν περνούσαν οι μέρες το νερό στέρευε και θόλωνε και γιόμιζε πηδηχτάλους και άλλα ζουζούνια. Όμως η δίψα, δίψα. Δεν άφηνε περιθώρια επιλογής. Απλώναμε τα πουκάμισα μας πάνω στον Αρόλιθο σουρωτήρι και πίναμε. Μέρα και νύχτα μας βασάνιζε

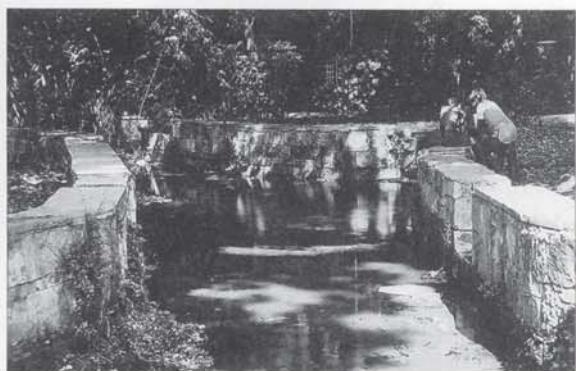
εφιαλτική δίψα και λαχταρούσα να ξεδιψάσω - να ξεδιψάσω. Μέσα στα νεανικά μου όνειρα έτρεχαν πηγές και ποτάμια.

Στα 1935 είχα δυο φίλους από το Νιοχωρί. Τον Άλεκο που συγχωρέθηκε και τον Παπαμάρκο. Με κάλεσαν στο χωριό τους. Πρώτη φορά ταξίδευα. Με έφεραν στις πηγές των Αρμένων. Ήταν μια συγκλονιστική μοναδική εμπειρία. Τόσο νερό που ανάβλιζε και κυλούσε και χάνονταν. Ένιωσα ένα θαυμασμό και ένα φόβο.

Ξεθάρρεψα και έσκυψα να πίνω και να πίνω και να μη μπορώ να σβύσω την δίψα τόσων χρόνων. Την άλλη μέρα πήγαμε στον κάμπο. Πλατσούριζα στα αυλάκια που πότιζαν τις Κιτρίες. Ξετρύπωνα βατράχια και νερόφιδα. Ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία η πρώτη μου επαφή με το τρεχούμενο νερό.

Από τότε βρίσκω ή δημιουργώ ευκαιρίες να περάσω απ' τον Αρμένους. Στέκομαι ώρες σιωπηλός αφήνοντας τις αναμνήσεις μου να ακολουθούν τις φυσαλίδες που αναβλύζουν.

Παρακολουθώ το χορό των νερόφυτων που λικνίζονται στις σκιές των πλατανόφυλλων. Στοχάζομαι και αναπλάθω τη χαμένη μου ζωή. Χαίρομαι τα πουλιά που σκύβουν και πίνουν σταλαγματίες από το ποτάμι που κυλά. Έτσι όπως και εμείς σκύβουμε και πίνουμε από της ζωής το τρεχούμενο ρέμα.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ - Ο Γαλάξιος και ο Άγιος Γεώργιος

Εορτή Εορτών και Πανήγυρης - Πανηγύρεων στην Ασί-Γωνιά του Αποκορώνου

ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΡΑ είναι που γίνεται ένα παράξενο Πανηγύρι στο χωριό Ασί-Γωνιά του Αποκορώνου κάθε χρόνο στην εορτή του Αγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου στις 23 του Απριλίου στη μήμη του Δρακοκοτόνου ασπροκαβαλάρη Αγίου. Το παράξενο αυτού του Πανηγυριού οφείλεται στο εξής γεγονός:

Όλοι οι βοσκοί του χωριού από την παραμονή του Αγ. Γεωργίου (κατεβάζουν) φέρνουν τα κοπάδια τους (κουρφάδια) μικρά και μεγάλα, ακόμα και αν τα έχουν στις Μαδάρες, (τα μαντρίζουν) τα κουρτίζουν κοντά στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου τα αφρέγουν και το γάλα το μοιράζουν και το πίνουν οι Πανηγυριώτες.

Δεν ξέρω εάν αυτό το θέμα γίνεται και σε άλλα μέρη της Κρήτης ή της Ελλάδας ή και πέραν αυτής ... και μάλιστα με τόση επιμονή και πίστη που κανείς βοσκός δεν τολμά να απέχει από αυτήν την συνήθεια, από πίστη μα και φόβο του Αγίου. Και γεννάται το ερώτημα: ποιά η ρίζα του εθίμου αυτού, και ποια η καταγωγή του. Αυτό ακριβώς θα προσπαθήσω στο μέτρο των δυνάμεών μου να εξηγήσω, αφού πρώτα αναφερθώ σε πρόσωπα και γεγονότα και σε διάφορες έννοιες του παρελθόντος.

Στα παλαιά χρόνια πριν μα και κάμποσες εκατονταετίες μετά Χριστόν, οι Έλληνες είχαν κάμποσες εαρινές εορτές πριν και μετά την εαρινή Ισημερίαν. Και μάλιστα για να τιμήσουν με διάφορα ονόματα (Βάκχον, Διόνυσον, Ήλιον, Δήμητρα κ.λπ. (τις ηλιακές θεότητες που τις προσωποποιούσαν σε μια, του Απόλλωνα και τελικά στον υπέρτατον θεόν τον Δία).

Μια τέτοια γιορτή είχαν και τα Γαλάξια προς τιμήν του Γαλαξίου Απόλλωνα. Οι δε ιερείς του ονομάζοντο Γάλοι. Ήπήρχαν βωμοί όπου έθυσίαζαν οι ιερείς και σε ορισμένα μέρη ετελούσαν και Μυστήρια. Στην εορτή αυτή τιμούσαν την Ιεράν Φύση που παρείχε τα αγαθά κάτω από την επίδραση του θεού Ήλιου-Απόλλωνα. Η πρώτη τροφή όλων των ανθρώπων και θηλαστικών η απαραίτητη για την ζωή ήτο το Γάλα, ακόμη και ο ίδιος ο πατέρας των θεών και Ανθρώπων ο Ζευς, διαμέσου της Αμάλθειας αίγας επέζησε. Και

όπως όλα τα υλικά πράγματα οι αρχαίοι μας σοφοί τα λάτρεψαν αλλά και συγχρόνως τα θεοποίησαν - δηλαδή το έκαμαν άυλα και τα ανύφωσαν εις την σφαίραν του πνευματικού κόσμου. Έτσι έκαναν και για το γάλα.

Λένε λοιπόν, ότι ο Ερμής κάποιο βράδυ με προτροπή του Δία πήγε τον Ηρακλή της Αλκμήνης να τον βιζάξει η θεά Ήρα. Ξεγέλασε τη θεά και νομίζοντας ότι βιζάνε τον δικό της Ηρακλή εβύζανε τον Ηρακλή της Αλκμήνης, βέβαια σπορά του Δία. Όταν το αντελήφθη η θεά έσπρωξε το παιδί και έφυγε το στόμα του από το μαστό της θεάς. Το θείκο Γάλα χύθηκε και έγινε ο Γαλαξίας και που ακριβώς για αυτόν τον λόγο επήρε και το όνομα, όμως η Ιστορία δεν τελειώνει εδώ. Πίστευαν ακόμη οι Αρχαίοι και μέχρι πρότινος Έλληνες ότι μετά θάνατον οι ψυχές που επέπρωτο για πάνε στα Ήλυσια Πεδία, έπερπε να αποκαθαρθούν και εξαγινιστούν στον Γαλαξία μέσα και μετά να οδεύσουν για τα Ήλυσια Πεδία. Οι δε άλλες να κατέβουν εις τα Τάρταρα. Και τώρα επί του θέματος είναι γνωστόν ότι τον θεό Απόλλωνα αντικατέστησε ο Τροπαιοφόρος και λαμπρότερος Άγιος των Ορθοδόξων Χριστιανών ο Άγιος Γεώργιος. Ανοιξη καιρού γιόρταζε ο Γαλαξίας Απόλλωνας μα και ο Άγιος Γεώργιος.

Δρακοκοτόνος ο θεός Απόλλωνας μα το ίδιο και ο Άγιος της Χριστιανοσύνης, ο πρώτος του Πύθωνα ο δεύτερος τον Δράχο που πήγαινε στην Βρύση κλπ. κατά που λέει και το τραγούδι. Τον

Γαλαξία των αρχαίων και νέων, οι Χριστιανοί τον είπαν Ιορδάνη Ποταμό όπου θα βαπτισθούνε οι ψυχές για τον Παράδεισο οι άλλες θα πάνε στο Πύρ της Κολάσεως όσο για την απάτη του Ερμού με τον Ηρακλή και την Ήρα, οι Χριστιανοί είπαν ότι έκλεψε κάποτε ο Άγ. Πέτρος όχερα και του έπεφταν από το τρύπιο του θουβάλι κλπ. και τόσα άλλα λαογραφικά που υπάρχουν.

Καταλήγουμε λοιπόν με όλα αυτά τα παραπάνω ότι όταν καταρρήθηκε η ειδωλολατρία στην Κρήτη κατάργησαν και τον Γαλαξίαν Απόλλωνα, και φυσικά και την εορτή Γαλαξία. Την θέση του Απόλλωνα πήρε ο Τροπαιοφόρος Γεώργιος, το θέμα όμως του γάλακτος έμεινε και το οποίον ευτυχώς συνεχίζεται μέχρι σήμερον και έμεινε γιατί εξηπρετούσε και την νέα θρησκεία μα και τα αισθήματα των τότε κατοίκων της περιοχής.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω ήθελα να προσθέσω τα εξής. Πότε ακριβώς εξαλείφθη η ειδωλολατρία από το Νησί είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε. Άλλα ως φαίνεται ότι άργησε πολύ, και προπαντός εις το εσωτερικό του νησιού (ορεινά), όπου υπήρχαν πολλά ιερά και βωμοί. Επίσης είναι λάθος να πιστεύουμε ότι οι Σαρακηνοί είχαν καταλάβει και κατοικούσαν όλη την Κρήτη. Οι Σαρακηνοί σαν Πειρατές, είχαν σαν επάγγελμα τη ληστεία, φόνους, αρπαγές, λεηλασίες. Ούτε έβοσκαν, ούτε καλλιεργούσαν την Γη. Μα αυτό είναι μια άλλη ιστορία που θα μας απασχολήσει μιαν άλλη φορά.

Ράμνος Ραμνιώτης

Από τη συγχωριανή μας εκλεγείσα δημοτική σύμβουλο, στις δημοτικές εκλογές του δήμου μας τον Οκτώβριον 2002, κ. Ρένα Τερεζάκη πήραμε την παρακάτω επιστολή ευχαριστίου. Σημειώνωμε ότι η Ρένα παρόλο που εξελέγη δημοτική σύμβουλος, όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο τεύχος, μετά από ένσταση, ακυρώθηκε η εκλογή της και την θέση της κατέλαβε επιπλαχών υποψήφιος του ίδιου συνδυασμού Βρυνωνάκη Ιωάννης από το Νιο Χωριό.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Μέσα από τις σελίδες αυτής της εφημερίδας θα ήθελα να απευθύνω ένα χαιρετισμό και ένα μεγάλο ευχαριστώ όχι μόνο προς τους συγχωριανούς μου αλλά και προς όλους τους συνδημότες μου.

Ήμουνα υποψήφια Δημοτική Σύμβουλος στο συνδυασμό «Ενωτική Δημοτική Κίνηση» με υποψήφιο δήμαρχο το Δημοσθένη Βλαχάκη. Στις εκλογές της 13^{ης} Οκτωβρίου με τιμήσατε με 217 ψήφους. Ήθωα δεύτερη στο συνδυασμό και είμαι σίγουρη ότι θα μπορούσα να βοηθήσω ενεργά, όχι με λόγια αλλά με έργα, το χωριό μου αλλά και την ευρύτερη περιοχή του δήμου.

Η επιτυχία αυτή του χωριού μας δεν άρεσε σε κάποιους και όπως είναι ήδη γνωστό σε όλους σας, μετά από σειρά ενστάσεων που υποβλήθηκαν, κατάφεραν τελικά με δικαστική απόφαση να ακυρώσουν τη δική σας επιθυμία. Είχα οράματα, έκανα σχέδια που όμως δυστυχώς προς το παρόν, δεν θα μπορέσω να πραγματοποιήσω. Τώρα που υπηρετώ στην Α' Δ.Ο.Υ Ηρακλείου όλες μου τις δυνάμεις πλέον τις καταναλώνω σ' αυτό το αδιάκοπο καθημερινό Καλύβες-Ηρακλείο και πάλι Καλύβες, που δυστυχώς σοβαρές οικογενειακές υποχρεώσεις με αναγκάζουν να κάνω. Οι υποσχέσεις κάποιων ότι σύντομα θα επέστρεψα σε Δ.Ο.Υ της πόλης των Χανίων παρέμειναν υποσχέσεις. Σειρά αιτήσεων που έχω υποβάλλει για επανατοποιήση ή έστω απόσπαση λίγων μηνών δεν έγιναν δεκτές.

Η διαβεβαίωση συγχωριανών και φιλων ότι στις καρδιές όλων παραμένω Δημοτική Σύμβουλος μου δίνει τη δύναμη και μου κρατάει συντροφιά τις ατέλειωτες ώρες οδήγησης.

Ευχαριστώ πολύ όλους τους συγχωριανούς μου για την στήριξη και την εμπιστοσύνη τους.

Με εκτίμηση Ρένα Τερεζάκη του Βασιλείου

Σχολικόν ενθύμιον έτος 1962-1963

Γιάννης Γιαπιτζάκης τάξις Έκτη

1.	Αγγελάκης Αντώνης
2.	Φρακολάκης Λευτέρης
3.	Παρασκουλάκης Αναστάσιος
4.	Γιαπιτζάκης Ιωάννης
5.	Κουρομιχελάκης Γιώργος του Μιχάλη
6.	Φρακολάκης Γιάννης
7.	Πολυχρονάκης Μανούσος του Μιχάλη
8.	Στεφανάκης Κώστας
9.	Νικητάκης Πέτρος
10.	Κοκογιανάκης Μίνως
11.	Καβρουλάκης Βαγγέλης του Γιάννη
12.	Πολυχρονάκης Γιώργος του Μιχάλη
13.	Καλλιβρετάκης Κωστής του Γεωργίου
14.	Σκανδάλης Μανώλης
15.	Παπαμαρκάκης Γιάννης
16.	Παπαμαρκάκης Χρυσάνθη
17.	Σκαντάλη Μαρία δασκάλα
18.	Άγνωστη
19.	Κουτσουπάκης Παύλος
20.	Νικητάκης Χρήστος
21.	Άγνωστος
22.	Αβερκάκης Γιώργος
23.	Γαβριλάκη Κατερίνη επιστάτης
24.	Καβρουλάκη Άννα του Ιωάννου
25.	Πολυχρονάκη Ειρήνη του Μιχάλη
26.	Αγγελάκη Αφροδίτη
27.	Καβρουλάκη Ελένη του Δημήτρη
28.	Καβρουλάκη Τούλα του Ζαχάρη
29.	Καβρουλάκη Μαρία του Βασίλη
30.	Ξενάκη Κατίνα του Βαρδή
31.	Παπαμαρκάκη Αθηνά
32.	Παρασκουλάκη Μαρία
33.	Καβρουλάκη Παντελίτσα του Δημήτρη
34.	Παρασκουλάκη Διαμάντα
35.	Κοκογιανάκη Ελένη
36.	Γαβριλάκη Μάρω
37.	Προεστάκη Βασιλική του Μαγώλη
38.	Νικάκη Άννα του Βασίλη
39.	Καβρουλάκη Βασιλική του Μάρκο
40.	Σκανδάλη Κωνσταντίνα του Γιάννη
41.	Κουρομιχελάκη Άννα του Σπύρου
42.	Αβερκάκη Ελένη
43.	Νικάκη Βούλα του Βασίλη
- Η φωτογραφία προέρχεται από το αρχείο του Γιάννη Γιαπιτζάκη. Απαθανατίστηκαν ορισμένες τάξεις του σχολείου της σχολικής χρονιάς 1962-1963. Τον ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά του

Τις ευχές του έστειλε στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, ο εφημέριος του χωριού μας παπά Μανώλης Νικολακάκης, ευχόμενος συνέχεια και επιτυχία στο έργο του συλλόγου και καλή συ-νεργασία με τους φορείς του χωριού μας. Μας δήλωσε επίσης ότι θα είναι όπως και στο παρελθόν στο πλευρό του συλλόγου σε κάθε του προσπάθεια. Μας έδωσε τα συγχαρητήρια του για την απόκτηση στέγης και μας υποσχέθηκε ότι θα έρθει στα εγκαίνια να ευλογήσει τα νέα γραφεία. Παράλληλα μας ενημέρωσε συνοπτικά για τις δραστηριότητες και την πορεία των ανασκαφών που γίνονται στον Αι Γιάννη, για τις οποίες εξέφρασε την εκανοποίηση του και διατύπωσε τα θυντέρια του και τις προσδοκίες του για το μέλλον του έργου. Για τις ευχές του τον ευχαριστούμε πολύ, όσον αφορά την ανασκαφή του Αι Γιάννη συμφωνήσαμε να κάνουμε στο επόμενο τεύχος μια αναλυτική παρουσίαση.

Γ. Τ.

Δωρεές

Κατά τη διάρκεια της πρωτοχρονιάτικης εκδήλωσης προσφέρθηκαν για την αγορά στέγης και συνδρομή στο σύλλογο, καθώς και για οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας, τα παρακάτω ποσά:

Αλβανός Γεώργιος	30
Βαγιωνάκη - Κοντογιώργη Σοφία	30
Βαγιωνάκης Γιώργος	30
Βαγιωνάκης Ιωάννης	100
Γκικοπούλου Βασιλική	20
Καβρουλάκη - Μούγιου Αφροδίτη	100
Καβρουλάκης Δημήτρης του Παντελή	60
Καβρουλάκης Εμμ. & Ζαχαρένια	30
Καβρουλάκης Κωνσταντίνος	60
Καβρουλάκης Παντελής του Δημ.	30
Κουρομιχελάκης Βασίλης	50
Κουτσουπάκη - Βολανάκη Ελισσάβετ	10
Κουτσουπάκη - Τσαμίδου Αντωνία	10
Κουτσουπάκη - Τσαμίδου Αντωνία	20
Κουτσουπάκης Θεόδωρος	560
Λαμπαθάκης Βασίλης	100
Μαραγκουδάκης Κωνσταντίνος	40
Μιχελογιάννη - Φατούρου Ασπασία	70
Μιχελογιάννης Σήφης	50
Μπογιατζή Μαρία	20
Παπαγιαννάκη Αθηνά	50
Παπαγιαννάκης Σπύρος	50
Παπαμαρκάκη Χρυσάνθη	20
Πατηνιωτάκης Ιωάννης του Νικ.	40
Πατηνιωτάκης Νικόλαος	30
Πατηνιωτάκης Σταύρος	50
Πιπεράκης Μανώλης	115
Σιώρη Μαρία	20
Τερεζάκη Αναστασία	15
Τερεζάκη Σοφία	20
Τερεζάκης Ιωάννης του Παντελή	40
Τερεζάκης Χριότος του Ιωάννου	30
Τσιριγώτη Μαρία	30
Τσιτσιρίδης Κων/νος του Εμμανουήλ	5
Τσιτσιρίδης Στρατής	100
Φρεσκάκης Γεώργιος	20
Χαιρετάκη Αικατερίνη	50
Χαιρέτης - Μουντάκης Βασίλης	35
Χριστοδούλακης Νικόλαος	20
Επίσημο περασμένο τρίμηνο έστειλαν στην στην εφημερίδα μας τα παρακάτω ποσά οι:	
Αναστασάκης Ευάγγελος	100
Ανώνυμος	30
Βαχλιώτης Θεόδωρος	20
Παπουτσάκης Γεώργιος του Ελ.	200
Καστρινάκη Μαριάνθη	30
Σταματάκης Ανδρέας	30
Ζκέρης Βασίλης	30
Ανώνυμος	20
Παύλακη Έλση	30
Σύνδεσμο Γυναικών Χανίων	30
Μαρινάκη Γεωργία	20
Θεοδωράκη Μαργαρίτα	30
Καβρουλάκη Ιωάννα	20
Μπίστη Ελπίδα	80
Καρβουνάκη Μιχάλη	50
Τσακιράκης Στέλιος	10
Μουντοκαλάκης Θεόδωρος	40
Πριπάκη - Κουρκούτα Ερασμία	30
Τερεζάκης Γιώργος του Χαραλ. 50 \$.	55
Παπαδάκης Γεώργιος	30
Πριπάκης Στέλιος	20
Αργύρης Κων/νος Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ στη μνήμη Πελαγίας Τσακιράκη	20
Σύλλογος Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΑΣΠΑΙΤΕ, εις μνήμη Πελαγίας Τσακιράκη, και αντί στεφάνου	60
Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.	

Κοπή πίτας, Γενική Συνέλευση και εκλογές

Αγαπητοί συγχωριανοί,
αγαπητοί προσκεκλημένοι,

Εχ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας, τον «Κριτοβουλίδη» όπως έχομε συνήθισε να τον λέμε, σας απευθύνω τον Πρωτοχρονιάτικο χαιρετισμό του, και εύχομαι ο νέος χρόνος να μας βρει όλους με Γνεία, Ευτυχία, και στο χωριό μας καλλίτερες μέρες ανάπτυξης και προκοπής.

Η σημερινή ενημέρωση είναι περισσότερο τυπική γιατί για όλα τα θέματα, και τις δραστηριότητες του Συλλόγου είστε όλοι λίγο ή περισσότερο κατατοπισμένοι, από την εφημερίδα μας, την «Ελευθερόπολη». Γι' αυτό θα είμαι περιληπτικός και οτιδήποτε είδους διευκρινήσεις απαιτηθούν θα είμαι στη συνέχεια στη διάθεσή σας.

Για να υλοποιήσει το Δ.Σ. τις δραστηριό-

**Ο συνοπτικός απολογισμός
του Διοικητικού Συμβουλίου
του συλλόγου μας
όπως παρουσιάσθηκε
στη Γενική Συνέλευση,
από το Γιάννη Τσακιράκι**

τητές του συλλόγου χρειάστηκαν περίπου 20 συνεδριάσεις και περίπου 10 συνεδριάσεις της Σ.Ε. της εφημερίδας.

Στη σύντομη ενημέρωση για τις δραστηριότητες του Δ. Σ. έχομε να σας αναφέρομε τα παρακάτω:

1. Τη Γενική Συνέλευση και η κοπή της πίτας,

- με κόστος περίπου 250.000 δραχμές
  2. Τη συνεστίαση - χορό
  3. Την εκδήλωση για τον Κριτοβουλίδη στην Κρητική Εστία, με ομιλητή το Χαράλαμπο Μπουρνάζο με θέμα «Ο Κ. Κριτοβουλίδης και οι «Φυλλάδες για τον Τούρκους την Κρήτη» (1858).
  4. Την εκδρομή στην ορεινή Κορινθία.
  5. Τη συμμετοχή στις συνελεύσεις της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Κρητικών Σωματιών, και της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου. Τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις, συνελεύσεις, συνεδριάσεις, πίττες, εκδρομές, ομιλίες και επειτακές γιορτές, κατά των παραπάνω ομοσπονδιών της Παγκρητίου Ενώσεως, και άλλων Κρητικών Συλλόγων.
- Εκδηλώσεις στο χωριό δεν έγιναν εκτός από την εκδρομή στο Ρέθυμνο.

Η εφημερίδα

Συνεχίζεται η τακτική έκδοση της εφημερίδα μας της Ελευθερόπολης, η οποία έρχεται σε όλους σας, και μπορείτε να την κρίνετε και να την σχολιάσετε.

Σήμερα βρισκόμαστε για πολλούς λόγους σε ένα σημείο καμπής της έκδοσης από πολλές και διαφορετικές πλευρές. Θα ήθελα να σημειώσω πως η τύχη της εφημερίδας είναι άφροκτα δεμένη με τη τύχη του συλλόγου και των Αρμενιανών της Αθήνας ως Κοινότητα (παροικία).

Προσωπικά όταν ξεκίνησε η προσπάθεια για την έκδοση της εφημερίδας είχα υποσχεθεί ότι θα έβγαινε για τουλάχιστον δυο χρόνια. Διαφεύσθηκα ευχάριστα και έχομε φτάσει στα εφτά χρόνια με μόνη βιοθεία και συμμετοχή στα κείμενα που κατά καιρούς γράφουν οι συνεργάτες της εφημερίδας. Βασικά μειονεκτήματα η μονομέρεια της ύλης και η έλλειψη ποικιλίας, έλλειψη συνεργασιών από το χωριό, η ελλιπής τελική διόρθωση, διάφορα τεχνικά θέματα.

Σήμερα για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε την έκδοση, θα πρέπει να σχεδιασθεί ένα νέο προφίλ της «Ε», όπου θα έχουν αναβαθμισμένο ρόλο τα γεγονότα, το ρεπορτάζ, και τα άρθρα σε σύγχρονα θέματα και προβλήματα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται η συμβολή των Αρμενιανών, που μπορούν να γράφουν ή να διηγούνται. Γύραρχει και η σκέψη για την αναζήτηση πρόσθετης επαγγελματικής βοήθειας κυρίως όσον αφορά την επιμέλεια της έκδοσης.

Τα οικονομικά του συλλόγου

Αγαπητοί συγχωριανοί,
σε όλους τους παρόμιους συλλόγους, το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι το οικονομικό, στο δικό μας σύλλογο ενώ το οικονομικό δεν ήταν κυρίαρχο, παρουσιάζεται μια κάμψη στις δραστηριότητες και στη συμμετοχή. Και βέβαια η οικονομική ευχέρεια οφείλεται στη δικιά σας βοήθεια κυρίως, μετά την έκδοση της εφημερίδας, αλλά και στο υπόλοιπο που άφησε η διαχείριση του προγράμματος Interreg, που είχαμε αναλάβει τα προηγούμενα χρόνια.

Επίσης θα ήθελα να τονίσω ότι για αυτή τη γιγάντια για τα δεδομένα του Συλλόγου προσπάθεια, διακινήθηκαν περίπου δύο χιλιάδες σελίδες εγγράφων, από τα οποία περίπου το

ένα τρίτο ήταν εξερχόμενα και για όλη αυτή την εργασία κανένας δεν πήρε ούτε μια δραχμή, όχι μόνο για αμοιβή αλλά ούτε χρεώθηκε ο Σύλλογος τηλέφωνα ή εισιτήρια πάρ' όλο που χρειάσθηκαν αρκετά ταξίδια στην Κρήτη, αρκετά από τα οποία ήταν στο Ηράκλειο. Εδώ θα έπρεπε να πούμε ότι στην πραγματικότητα το ποσό των περίπου 20.000 € (7.000.000 δρ.) είναι στην πραγματικότητα μια δωρεάν προσφορά εργασίας, όσων εργάσθηκαν γι' αυτό το πρόγραμμα προς το σύλλογο. (Στη συνέχεια διαβάζεται ο οικονομικός απολογισμός)

Για όποιον επιθυμεί να ενημερωθεί αναλυτικά, υπάρχει αναλυτική έκθεση για τα έσοδα και έξοδα, τα δε παραστατικά θα είναι στη διάθεσή μας σε λίγες μέρες, γιατί αυτή τη

στιγμή βρίσκονται στο γραφείο του Βασιλή του Λαμπαδάκη, που μας ετοιμάζει μια σειρά από δουλειές που αφορούν την Εφορία οι οποίες βρισκόταν μέχρι σήμερα σε εκκρεμότητα.

Αγορά γραφείων

Ήρθε η στιγμή να σας ανακοινώσουμε ότι κάναμε το μεγάλο τόλμημα, και γι' αυτό χρειάζόμαστε την έγκρισή σας, και προχωρήσαμε στην αγορά ενός γραφείου στην οδό Αριστείδου 8. Έχουμε δώσει προκαταβολή 3.500 €, το συνολικό τίμημα είναι 23.500 €, για την αγορά και τα λοιπά

έξοδα 4.500 €, τελικά μας λείπουν 9.000 €.

Με αυτές τις σκέψεις σας ζητούμε την υπερήφωνται-έγκριση διοικητικού και οικονομικού απολογισμού, και απαλλαγή την ευθύνη των μελών του Δ.Σ., καθώς και την έγκριση της αγοράς του γραφείου του συλλόγου με τους

όρους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Όσον αφορά την εκλογή νέου ΔΣ, σας προτείνεται, όπως γίνεται κάθε φορά, μια λίστα από εννέα τακτικά και τέσσερα αναπληρωματικά μέλη και τρία μέλη της εξελεγχτικής επιτροπής, τα οποία τίθενται στην κρίση σας.

Η πίτα του Συλλόγου μας

Στις 26 Ιανουαρίου με μεγάλη συμμετοχή των μελών μας, κόψαμε την πίτα του Συλλόγου μας.

Ο Πρόεδρος του απερχομένου Δ.Σ. κ. Γιώργος Φρεσκάκης καλωσόρισε και ευχήθηκε σ' όλους καλή χρονιά, αγάπη και ειρήνη. Ακολούθησε η Γενική Συνέλευση στην οποία Πρόεδρος εκλέχτηκε ο γιατρός κ. Βασίλης Κουρομιχελάκης και γραμματέας η κ. Ρόιλα Γαβριηλίδου.

Από τον Γραμματέα του Συλλόγου κ. Γιάννη Τσακιράκη διαβάστηκε ο απολογισμός ο οποίος δημοσιεύτηκε περιληπτικά σε διπλανή στήλη. Η ανακοίνωση ότι επίκειται η αγορά ιδιόκτητων Γραφείων από το Σύλλογο, στην οδό Αριστείδου 8 κοντά στην πλατεία Κλαυθυμώνος, γέμισε με χαρά τους Αρμενιανούς της Αθήνας, που είδαν να πραγματοποιείται ένα όνειρο είκοσι χρόνων.

Στη συνέχεια τιμήθηκε ο συγχωριανός μας Μανόλης Πιπεράκης για τη προσφορά στο Σύλλογο μας σειράς σλάιτς. Τον κ. Πιπεράκη προλόγισε ο Γ. Τσακιράκης, ακολούθησε ομιλία του κ. Πιπεράκη, και προβολή με ταυτόχρονο σχολιασμό των σλάιτς. Οι ομιλίες δημοσιεύονται σε διπλανές στήλες.

Την εκδήλωση τίμησε με τη παρουσία του και ο συγχωριανός μας Γ'πουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Νίκος Χριστοδούλακης, τον οποίο οι παρευρισκόμενοι τον υποδέχθηκαν με χειροκροτήματα.

Ο κ. Χριστοδούλακης φανερά χαρούμενος που βρισκόταν ανάμεσα στους χωριανούς του στο σύντομο χαιρετισμό του, ευχήθηκε καλή χρονιά και παίρνοντας αφορμή από την ομιλία του Μ. Πιπεράκη, θυμήθηκε τους δασκάλους του χωριού που του έμαθαν τα πρώτα γράμματα και τους απηγόθυνε το ευχαριστώ του.

Το ευνοϊκά σχόλια του Γ'πουργού απέσπασαν και οι προσβληθείσες φωτογραφίες του χωριού μας από τον κ. Πιπεράκη, ο οποίος είναι και πρώτος του ξάδελφος.

Την πίτα ευλόγησε ο συγχωριανός μας παπά-Μανόλης Καβρουλάκης, ο οποίος δεν απουσιάζει ποτέ από τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας δείχνοντας έτσι την αγάπη του κι εκείνος για τους Αρμένους.

Ακολούθησαν οι εκλογές για την ανάδειξη τουνέου Διοικητικού Συμβουλίου, και το πρωτιό έκλεισε με πλούσιο κέρασμα που περιελάμβανε και την παραδοσιακή τσικουδιά, δίνοντας έτσι την ευκαιρία σε όλους να ευχηθούν για τη νέα χρονιά και να θυμηθούν τα νέα του χωριού.

Η ομιλία του Μανόλη Πιπεράκη,

στην κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΟΤΙΜΟΙ ΦΙΛΟΙ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ, συγχωριανές και συγχωριανοί Αρμενιανοί ή Ελευθεροπολίτες κατά πώς το προτιμάτε.

Σας καλωσορίζω κι εγώ στη σημερινή μας συνάντηση και σας εύχομαι ολόφυχα Καλή και Χαρούμενη Χρονιά, γεμάτη Ήγεια, δημιουργική διάθεση και ευχάριστες ειδήσεις στο οικογενειακό σας αλλά και το διεθνές περιβάλλον.

Χαιρόμαι που βρίσκομαι και πάλι ανάμεσά σας, και μου δίδεται η ευκαιρία, αλλά και η τιμή, εκτός από τις ευχές που σας έδωσα ήδη, να σας δώσω και το χέρι, καλώντας σας να πορευούμε μαζί, σε ένα νοητικό ταξίδι, πίσω στο χρόνο. Σε ένα φανταστικό περίπατο στις γειτονιές του χωριού μας, για να θυμηθούμε και να ξαναζήσουμε κάποιες γλυκές, αν και δύσκολες πολλές φορές στιγμές, από τα παλιά τα ωραία χρόνια. Να θυμηθούμε πώς ήταν το χωριό μας, οι Αρμένοι, τότε, και να το συγχρίνουμε με τη σημερινή του κατάσταση, για να διαπιστώσουμε αν η αλλαγή που έχει επέλθει, με το πέρασμα του χρόνου, μας ικανοποιεί, ή να προβληματιστούμε για το αν μπορεί να κάνει κάτι ο καθένας μας ώστε να κάνουμε την αυριανή του εικόνα κατά τι καλύτερη.

Θα ήθελα να είχα ένα μεγάλο αρχείο εικόνων και πληροφοριών για να κάνω την αναδρομή αυτή πολύ ζωντανή και πολύ έντονη.

Έχοντας, όμως, περιορισμένα μέσα, θα αρκεστώ σ' αυτά τα λίγα που έχω να σας δείξω και στα λίγα που μπορώ να σας πω, για να προσπαθήσω να ξυπνήσω μέσα σας κάποιες αναμνήσεις, από αυτές που πολλές φορές νοσταλγούμε, αλλά δεν μπορούμε -δυστυχώς- να τις ξαναζήσουμε στην πράξη.

Να θυμηθούμε την εποχή που τις δυσκολίες τις κάναμε καλαμπούρι, να θυμηθούμε τα ωραία χρόνια της αυτάρκειας. Τότε που πεφνούσαμε με ό,τι είχαμε, χωρίς να χάνουμε το χέφι μας, χωρίς να χάνουμε την όρεξη για ζωή, δουλειά και διασκέδαση.

Να ξαναζήσουμε τα παιδικά μας χρόνια, τότε που παίζαμε, το σουύρουπο, κρυφτό στις γειτονιές, και για να παραπλανήσουμε τη «μάνα» που τα «φύλαγε», οι μεν κοπελιές πιάναντε καλάθι, και φόραγαν κάποιο τσεμπέρι στο κεφάλι, για να παριστάνουν τις μαζώχτρες, που γυρνούσαν από τις ελιές, ή το ροδίκιο, τα δε κοπέλια βγάζανε

συνέχεια από τη σελ. 9

το πανταλόνι τους και το περνούσαν καπέλο στο κεφάλι τους. Και να τα βλέπουνε αυτά οι μεγάλοι και να γελάνε, ή να κάνουν το σταυρό τους.

Να θυμηθούμε τα τόσα και τόσα ανέξοδα παιχνίδια που παίζαμε, όπως το ξυλίκι - καμάκι, την αρμπάζα, το τσουρί, το σβιούρο - που φτιάχναμε μόνοι μας-, το στρουμπά, τους κουριάλους, και άλλα πολλά.

Να ξαναφέρουμε στη μνήμη μας τα Λαμπροχριστούγεννα, που λέγαμε τα «κάλαντρα», μαζεύοντας λίγο λάδι, ή λίγα αυγά, και σπανιότερα κάποια χρήματα. Κι ύστερα να τρέχουμε στου Σκαντάλη, ή στου Ζεβγιανέλη, για να φωνίσουμε χιλιάδραχμώ σαρδέλες για το «βασιλικό» μας γεύμα, δείπνο, ή κολατσιό.

Θυμάμαι μια φορά του Λαζάρου, που έφτασα με ένα καλοφτιαγμένο λουλουδοστέφανο μέχρι τις Καλύβες, για να πω τα κάλαντρα. Μόνο, που ώσπου να φτάσω με τα πόδια μέχρι εκεί, τους τα «είχανε πει» οι δικοί τους καλαντρολόοι, και πήρα το δρόμο της επιστροφής άπραχτος. Όμως, επιμένοντας, για να λέω πως κάπου τα είπα, έστω και μια φορά, έκανα την ερώτηση σε κάποιους εργάτες που έσκαβαν ένα χωράφι, μόλις βγαίναμε από Καλύβες για Αρμένους.

-Να σας πω το Λάζαρο;; τους ρώτησα. Και τον είπα, και ανακούφιστηκα. Μόνο που ούτε λάδι είχανε οι άνθρωποι, ούτε αυγά, και φράγκο δε βρίσκανε στις τσέπες τους, όσο κι αν έφαξαν. Και για να μη φύγω με άδεια χέρια μου έδωσαν ένα γαρίφαλο για να αρωματίσω το στόμα μου. Και γυρνώντας στους Αρμένους μου ερχόταν να αρχίσω, πριν την ώρα τους, και τα κάλαντρα της Μεγάλης Παρασκευής: Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα...

Εσείς, τώρα, ψάξτε στο ερμάρι των αναμνήσεών σας, για να φέρετε στο φως σκηνές από τους κληδόνους, τις φωτιές του Αϊ Γιάννη, τον Καρνάβαλο, τα κουκούλγια, και ότι άλλο, χαρακτηριστικό της εποχής, σας έρθει στο νου.

Θυμήθετε τα πανηγύρια και τα αυθόρυμτα γλέντια, όταν έφτανε ένα μεζεδάκι, ή έστω και λίγοι χοχλιοί, με λίγο κρασάκι να ανεβάσουν το θερμόμετρο της διασκέδασης και να αρχίσουν τα τραγούδια της τάβλας, ή του σεβντά και της ρομάντζας: Το γελεκάκι που φοράς εγώ στο χωραμένο. Μπάρμπα Γιάννη με τις στάμνες και με τα σταμνάκια σου, Στου γιαλού τα βοτσαλάκια κάθονται δυο καβουράκια, και στην πάνω γειτονιά κάθονται τα Βασμουλάκια, όπως θα λέγε ο Ευθύμης ο Πιπερής, κουρντίζοντας το φίλο του το Γιώργη το Βασμούλη, που τον εξεσήκωνε κάθε λίγο και λιγάκι για φτιάχουνε «κατάσταση».

Και μια και γεννηθήκαμε και λίγο Χριστιανοί, φέρετε στο νου σας και την Ανάσταση, με τον παπά Λευτέρη και το εκκλησίασμα έξω από την κλειστή πόρτα του Αϊ Γιάννη να φωνάζει: «Άρατε πύλας ίνα εισέλθει ο βασιλεύς της

δόξης». Και να τον ωρτάει από μέσα, με τρεμάμενη φωνή ο Ευθύμης ο Ψάλτης: «τις έστιν ούτος ο βασιλεύς της δόξης», και να απαντά ο παπά Λευτέρης

«Αρχοντας έστι κραταιός και δυνατός», και να δίνει μια κλωτσιά στην πόρτα, ανοίγοντας την διάπλατα, για να μπούν μέσα αυτός και οι πιστοί, και να συνεχιστεί η λειτουργία.

Θυμηθείτε, ακόμα, τις γειτονιές με τις ατέ-

αιώνα. Είναι μια μικρή, αλλά ενδιαφέρουσα επιλογή.

Για την ιστορία να σας αναφέρω ότι τις αεροφωτογραφίες τις τράβηξα από ένα μικρό αεροπλανάκι που πιλοτάριζε ένας φίλος μου, ο Βαγγέλης ο Γεωρβασάκης, καλή του ώρα. Μου είχε μπει στο νου, βλέπετε, να αποθανατίσω το χωριό μας από φηλά, και μια και τα αεροπλάνα της Ολυμπιακής με τα οποία πετούσα δε μου

Στη φωτογραφία ο Μ. Πιπεράκης

λειωτες αποσπερίδες. Τους τοπικούς εκείνους σταθμούς με τις ζωντανές βραδινές «εκπομπές» και θέμα τις ειδήσεις της ημέρας, αλλά και ιστορίες από τον πόλεμο και την κατοχή, μέχρι τις αποστολές για προξενιά και γάμους, σε άλλα μακρινά χωριά, καθάλα στα γαϊδουράκια, τα μεταφορικά της εποχής.

Εμείς, στο δικό μας στενό είχαμε τοπικό σταθμό με κύριο παρουσιαστή το Στέλιο τον Παντερμάκη τον πρεσβύτερο, και συμπαρουσιαστή το Νίκο τον Πριπάκη. Από την άλλη μεριά του κεντρικού δρόμου υπήρχε τοπικός σταθμός, που παρουσίαζε το πρόγραμμά του κάτω από το κυπαρίσσι της Αργοτίνης με άλλους παρουσιαστές. Οι πληροφορίες μου λένε ότι τέτοιοι τοπικοί σταθμοί υπήρχαν διάσπαρτοι σε όλο το χωριό, από τις «κούκλες» και τα «μαραγκουδιανά» μέχρι τη δεξαμενή και τη «γαϊδουροκυλίστρα».

Αυτές είναι μερικές από τις εικόνες που μου έρχονται στο μυαλό, όταν σκέπτομαι τα χρόνια εκείνα τα δύσκολα αλλά και ωραία, που πάντα θα θυμάμαι με νοσταλγία και συγκίνηση.

-Πώς ήταν, όμως, οι χώροι στους οποίους εξελισσόταν τα γεγονότα και οι εικόνες αυτές; Πώς ήταν οι γειτονιές, τα σπίτια και τα σοκάκια; Πώς φαινόταν το χωριό μας από κοντά αλλά και μακριά;

Μια σειρά από διαφάνειες, παρμένες άλλες από τον αέρα και άλλες εδάφους - εδάφους, που είχαμε χρησιμοποίησε στα πρώτα μας ημερολόγια, θα μας βοηθήσουν να φέρουμε στο μυαλό μας την εικόνα που είχε το χωριό μας κάποια χρονια πίσω, μέσα στον περασμένο

κάνανε τη χάρη να περάσουνε κοντά και πάνω από το χωριό, αγκάζαρα το φίλο μου με το αεροπλάνο του και κάναμε τη δουλειά μας. Μόνο που φυσούσε κάπως δυνατά και μας πήγαινε ο αέρας μία πάνω δύο κάτω, και χρειάστηκε να κάνουμε το γύρο του χωριού αρκετές φορές, για να είμαστε βέβαιοι ότι βγάλμεις κάποιες φωτογραφίες ακούνητες, όπως έλεγαν, τότε, οι φωτογράφοι. Και οι χωριανοί από κάτω να μην καταλαβαίνουν γιατί βγήκε το φεκαστικό με τέτοιο αέρα εκείνη την ημέρα.

Όσο για τις άλλες φωτογραφίες, είναι παρμένες κάποιο Σεπτέμβρη, που τα φύλλα του πλατάνου άρχιζαν να πέφτουν. Θα δείτε κάποιες εικόνες γνωστές λίγο-πολύ σε όλους σας. Εκεί που ίσως προβληματίστείν είναι η εικόνα του φούρνου με το φωμί. Όποιος τον αναγνωρίσει, ας μας φωτίσει κι εμάς τους υπόλοιπους.

Εδώ θα ήθελα να αναφέρω ότι τέτοιες δραστηριότητες μου στο ξεκίνημα του Συλλόγου μας εσήμεναν αρκετές θυσίες χρόνου, τον οποίο κατά κάποιο τρόπο εστέρησα από την οικογένειά μου και κυρίως από τη γυναίκα μου που την ευχαριστώ έστω και καθιστερημένα. Κάνοντας όμως σύγκριση με τα σημερινά δεδομένα θα πρέπει να επισημάνω ότι το σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο προσφέρει πολλά περισσότερα και ειδικότερα με την ευθύνη της έκδοσης της γνωστής μας «Ελευθερόπολης». Σας καλώ λοιπόν να τους ευχαριστήσουμε και να τους συμπαραστεύμαστε.

Ας αρχίσουμε.

Φωτογραφίζοντας από φηλά...

Παρουσίαση του Μανόλη Πιπεράκη
από το Γιάννη Τσακιράκη,
στην προβολή των σλάιτς
κατά την εκδήλωση του συλλόγου μας

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Ο Μανόλης Πιπεράκης γεννήθηκε το 1945 στους Αρμένους Χανίων. Στα δεκαοκτώ του ήρθε στην Αθήνα αναζητώντας τύχη και συγκινήσεις. Ευτύχισε να δει, και βλέπει ακόμα, τα όνειρά του για γίνονται πραγματικότητα, παντρέυτικε, έκανε δυο γιούς και μια κόρη, που σήμερα τους καμαρώνει.

Ο Μανόλης μπορεί να έχησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην Αθήνα αλλά το μιαλό του ήταν πάντα στους Αρμένους. Υπηρέτησε επί σειρά ετών στα πρώτα διοικητικά συμβούλια του συλλόγου μας και από τη θέση του γενικού Γραμματέα προσέφερε τα μέγιστα. Όταν πριν από 5-6 χρόνια είχαμε την ανάγκη του δεν μας αρνήθηκε την προσφορά του και συμμετέχει ξανά στο Δ.Σ.

Τον Μανόλη εκτός από εμάς, τους συγχωριανούς του, τον έχει γνωρίσει και όλη η Ελλάδα, σε διάφορα χαρακτηριστικά διαφημιστικά σποτάκια στην τηλεόραση, όπως ο ντροπαλός γυμνασιάρχης στο φούρνο, (με το τριαντάφυλλο, τη φουρνάρισσα και το Βιτάμ), και πιο πρόσφατα σαν χαρισματικό Κουρέα "χολλημένο με την μπάλα" του ΟΠΑΠ, με το οποίο γνωρίσαμε και στην Ελλάδα την ιδιόμορφη μουσική των Χουν Χουρ Του.

Όμως δεν είναι μόνο ιπτάμενος φροντιστής, συνοδός, διαφημιστής-ηθοποιός, φωτογράφος κλπ, είναι και συγγραφέας. Τον Ιούλιο του 2002 κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις "Διόπτρα" το βιβλίο του "Η Δύναμη Είσαι Εσύ". Με το βιβλίο του μας αποκαλύπτει άλλη μια πλευρά του εαυτού του, που απευθύνεται σε όλους, αλλά κυρίως στους νέους, που ξεκινάνε τώρα τη ζωή τους. Πραγματεύεται την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών δυνάμεων του αυθρώπου, δείχνοντας μας πόσο εύκολο είναι να πετύχει κανείς στη ζωή του, αν πιστέψει στις δυνάμεις αυτές και δεν εμποδίζεται από τα διάφορα "περιοριστικά πιστεύω", που πολύ συχνά μας κλείνουν το δρόμο προς την επιτυχία και το όνειρο. Με το δικό του ευχάριστο τρόπο, σας μεταφέρει το απόσταγμα των εμπειριών, της γνώσης και της φιλοσοφίας που διαμόρφωσε στο διάβα του γύρω και μέσα από τον κόσμο.

Η αγάπη του Μανόλη για το χωριό του τον έφερε στο σημείο το 1980, να καβαλήσει ένα αεροπλανάκι, να πετάξει πάνω από το χωριό μας και να το φωτογραφήσει. Αναρωτιέμαι ποιος θα μπορούσε να το κάνει και σήμερα. Αυτή η φωτογράφηση αποτέλεσε το υλικό για τη έκδοση δύο και μοναδικών ημερολογίων που εξέδωσε ο Σύλλογος εκείνη την εποχή.

Είκοσι χρόνια μετά, αυτά τα slides, μαζί αρκετές φωτογραφίες τραβηγμένες από τη γη, ο Μανόλης τα χάρισε στο Σύλλογό μας. Από τη δικιά μας πλευρά τον ευχαριστούμε και ως ελάχιστη ένδειξη τιμής του αφιερώνομε τη σημερινή εκδήλωση.

Η προβολή που θα ακολουθήσει είναι ένα δείγμα της φωτογραφικής τέχνης του Μανόλη, και αποτελείται από φωτογραφίες που τραβήχτηκαν από τον ουρανό και τη γη, και δείχνουν όλες τις όψεις του χωριού μας όπως ήταν το 1980, μακρινά πλάνα, γειτονιές, σοκάκια, φούρνοι, νερά, και εκκλησίες. Αξίζει να παρατηρήσουμε τις διαφορές με το σήμερα. Μια επόμενη φορά που θα είμαστε περισσότερο οργανωμένοι σας υποσχόμαστε να το κάνουμε και αυτό οργανώνοντας μια συγχριτική προβολή του χτες με το σήμερα.

Ο Μανόλης Πιπεράκης θα προλογίσει και θα σας παρουσιάσει τα slides.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας

Η σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας, όπως προέκυψε από τις εκλογές του Ιανουαρίου είναι ως εξής.

Πρόεδρος Γιάννης Τσακιράκης,
Αντιπρόεδρος Γιάννης Τερεζάκης,
Γενικός Γραμματέας Ελένη Τσιτσιρίδη-Γαβριηλίδη,
Ειδικός Γραμματέας Σοφία Ε. Τερεζάκη,
Ταμίας Στρατής Τσιτσιρίδης,

Μέλη:

Γιώργος Φρεσκάκης, Σοφία Μ. Τερεζάκη
Γιώργος Βαγιωνάκης, Δημήτρης Καβρουλάκης,

Αναπληρωματικά Μέλη:

Γαβριηλίδη Εύη, Μαρινάκη Γεωργία, Βασσάλου Βασιλική, Κοττίδης Βασίλης, Λαμπαθάκης Γιάννης.

Εξελεγκτική Επιτροπή
Βαγιωνάκης Γιάννης, Λαμπαθάκης Βασίλης, Τσιτσιρίδης Μανόλης.

Απόκτησε στέγη ο σύλλογός μας

Κάναμε το μεγάλο τόλμημα και προχωρήσαμε στην αγορά ενός γραφείου στην οδό Αριστείδου 8. Το συνολικό κόστος ανέρχεται περίπου στα 26.000 €, από τα οποία ένα μέρος προέρχεται από δάνειο από μέλη του συλλόγου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύνολο των συμβολαιογραφικών εξόδων ο έλεγχος τίτλων κ.λπ. έγιναν δωρεά προς το σύλλογό μας από την Συμβολαιογράφο Αθηνών, Πατεράκη Δέσποινα και το σύζυγό της Δικηγόρο Μιχάλη Πατεράκη, τους οποίους ευχαριστούμε θερμά.

Θερμή ήταν και η ανταπόκριση των μελών που κατά τη διάρκεια εκδήλωσης της 26ης Ιανουαρίου στο Τιτάνια, όπου όλοι συνέβαλαν οικονομικά, όπως φαίνεται και στη σελίδα 7, όπου δημοσιεύονται τα ονόματα των δωρητών.

Δυστυχώς το χρέος, η ανάγκη για την διαρρύθμιση και την επίπλωση του χώρου, καθώς και τα έξοδα για την εφημερίδα και τις υπόλοιπες δραστηριότητες του συλλόγου, μας υποχρεώνει να απευθυνθούμε ξανά στους συγχωριανούς μας και να ζητήσουμε την οικονομική τους ενίσχυση.

Πιστεύουμε ότι με την αγορά αυτή ο σύλλογός μας μπαίνει σε μια νέα τροχιά και θα εντείνει τις δραστηριότητές του ενώ παράλληλα αποκτά ένα αποκούμπι, ένα στέκι που ήταν απόλυτα αναγκαίο για τους Αρμενιανούς της Αθήνας.

Μπορεί ο χώρος να είναι μικρός, αλλά προτιμήσαμε να είναι μικρός και σε κεντρικό σημείο από το να είναι μεγαλύτερος και σε υποβαθμισμένη περιοχή, άλλωστε οι καλοί χωρούν παντού.

Ο χορός του Συλλόγου μας

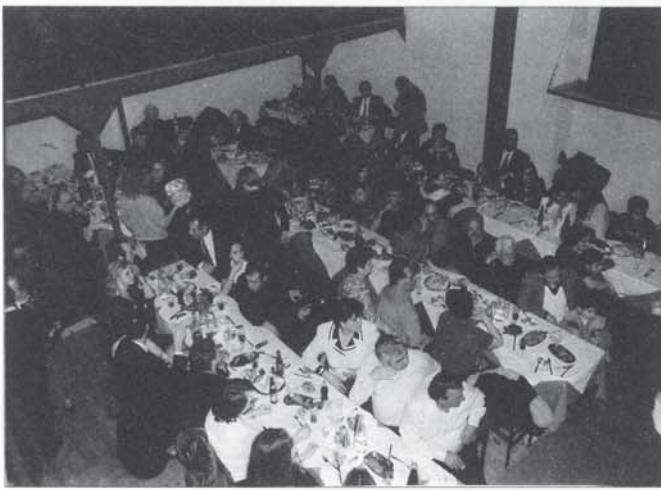
ΣΤΙΣ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ, μετά την από αναβολή, ο ετήσιος χορός των Αρμενιανών της Αθήνας στο "Κρητικό Κονάκι".

Εκ μέρους του συλλόγου μίλησε η Γραμματέας Ελένη Τσιτσιρίδη-Γαβριηλίδη, η οποία αφού διάβασε ένα σύντομο χαιρετισμό του Προέδρου Γιάννη Τσακιράκη, έδωσε το λόγο στον Αντιπρόεδρο Γιάννη Τερεζάκη που ξεκίνησε με τη μαντινάδα:

Ο τόπος πού 'χει ανθρωπιά
'πο τσά 'λλους ξεχωρίζει
γιαυτό κι ο νούς μου κάθ' αργά
στσ' Αρμένους τριγυρίζει.

Στη συνέχεια καλωσόρισε και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους, το κέντρο για τη φιλοξενία του. Με τα ωραία του ανέκδοτα έδωσε μια άλλη νότα στη βραδιά, ένα εκ των οποίων δημοσιεύουμε στη διπλανή στήλη. Την όμορφη γεμάτη κέφι βραδιά, που κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες, τίμησαν με την παρουσία τους ο εκπρόσωπος του συγχωριανού μας υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Νίκος Χριστοδουλάκη, κ. Ντίνος Μαραγκούδακης, η σύζυγος του βουλευτή Χανίων κ. Ευτύχη Δαμιανάκη, κ. Τίνη Δαμιανάκη, ο κοντοχωριανός μας Νομαρχιακός Σύμβουλος, πρόεδρος του συλλόγου Νεφροπαθών, δημοσιογράφος κ. Γιώργος Καστρινάκης, από την εφημερίδα "Φωνή του Αποκορώνου", ο εκδότης κ. Γιώργος Χαρβεδάκης από την εφημερίδα "Κρητική Ενημέρωση" ο διευθυντής της κ. Βασιλης Σχίζας, από την εφημερίδα "Κρητικές Αθιβολές" ο εκδότης της κ. Στέλιος Βανταράκης σύμβουλος της Παγκρητίου Ενώσεως και της Κρητικής Εστίας, από το σύλλογο Παιδοχωριανών ο Πρόεδρος κ. Δημήτρης Μανταδάκης, από το Σύλλογο Κοκκινοχωριανών η κ. Βασιλική Βελεσιώτου, και από το σύλλογο Καλυβιανών ο κ. Γιώργος Καστανιούδακης.

Τις ευγές τους για την καλή επιτυχία της βραδιάς μας έστειλαν με μηνύματα τους, ο συγχωριανός μας Γιώργος Νίκος Χριστοδουλάκης

και οι βουλευτές, πρώην Γιώργοι Σήφης Βαλυράκης, και Μανώλης Σκουλάκης, καθώς και ο παπά Μανώλης Νικολακάκης από το χωριό που δεν μπόρεσε να παρευρεθεί στο χορό λόγω πένθους.

Μαζί μας πραγματοποίησε το χορό του και ο Σύλλογος Σιβιτιανών Μαλεβιζίου Ηρακλείου "Η Αγία Παρασκευή", ένας νέος φιλόδοξος σύλλογος απ' όπι μας είπε η γραμματέας του συλλόγου κ. Πυρούνάκη, η οποία από τη μεριά της παρουσίασε και το πρόγραμμα του συλλόγου τους την οποία ευχαριστούμε για την άφογη συνεργασία που είχαμε και το όμορφο ημερολόγιο που μας χάρισε.

Ευχαριστούμε όλους όσους παρευρέθηκαν, όπως ένα μεγάλο ευχαριστώ και στους χορηγούς των δώρων για τη λαχειοφόρο αγορά της

βραδιάς. Τερεζάκη Γιάννη, Αφοι Τερεζάκη Ο.Ε., Αφοί Δαμαλά Ο.Ε., Γιώργο Κουρομιχελάκη, Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Σοφία Τερεζάκη του Μιχαήλ, Όθωνα Τσινταράκη και Κωνσταντίνο Χατζιδάκη.

Ήθελε ν' αράξη

ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΚΡΗΤΗ στην Αθήνα πριν από κάμποσα χρονάκια ο Γιώργης, πάλευε και δεν εμπρόκανε τα έξοδα τσ' επιβίωσης. Εκείνο που δεν εμπόριε να χωνέψει ήτονε το νοίκι και το σπιτονοικούρη, κάθε πρώτη του μήνα, βραχνάς και ντέρτι μεγάλο. Για χρόνια εμάζωνε τσ' οικονομίες του να δη πώς θα διάξη, μπας και πάρει κανένα κεραμίδι όπως έλεγε να βάλη από κάτω τη κεφαλή ντου, να γλιτώσει το βάσανο. Κάποια στιγμή ήρθε η ώρα. Είχε όμως και τη πεθερά ντου που μόλις τ' ανεργάστηκε* έκανε όνειρα κι έλεγε: Νάχα πάρετε το σπιτάκι να βρω και γω η κακομοίρα μια γωνιά ν' αράξω.

Μια μέρα αφού το πήρε συνάντησε ένα φίλο και χωριανό το Νικολή, και του λέγε τα νέα, ότι πήρε το σπίτι, κι έλα να πάμε να το δεις. Εδά του λέει ο Νικολής δεν έχω καιρό, μόνο δως μου τη σύσταση και θα θρώ γ' ώρα για μιάν άλλη μέρα. Πράγματι μια μέρα πάει ο Νικολής θωρεί ένα σπίτι ολοστρόγγυλο, κτυπά το κουδούνι μπαίνει, μέσα, θωρεί όλα τα δωμάτια στρογγυλά, τη κουζίνα, το σαλόνι, τα έπιπλα τους καναπέδες στρογγυλά όλα. Οπότε μπήκε στο πειρασμό και τόνε ρωτά γιάντα μωρέ Γιώργη τα καμες ούλα στρογγυλά; Πώς τα κατάφερες; Λέει: άχου να δεις, μόλις είπα πώς θα πάρω σπίτι, η πεθερά αρχίζει κι έλεγε και ξανάλεγε: να το πάρετε να βρω και γω μια γωνιά, ν' αράξω. Αστη νε δα να δω που θ' αράξει!

Όμως,
δύο πράγματα δεν συμφωνούν, μέσα στο ίδιο σπίτι
δύο κούνελοι, δύο κόκοροι, και πεθερά με νύφη.
Γ' αυτό,
κακό να του' θρή που χρωστεί και πάει και πλερώσει
κι' απού 'χει πεθερά κακή και δεν τηγε σκοτώσει.
Κι οντέ θα σε κεράσουνε, τρία καρύδια παίρνε
κι αν θέλεις να περνάς καλά, τη πεθερά σου δέρνε.

ΤΕΡΕΖΟΓΙΑΝΝΗΣ του Χρήστο ο γιος ο μεγάλος

Έγραφαν για την Ελευθερόπολη

Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα του τόπου μας

Γράφει
ο ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΑΠ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ
Δάσκαλος - Λαογράφος

Στο φύλλο (αρ. 26, χρ. 7ος, Σεπτ. 2002, Αθήνα) της τρίμηνης περιοδικής έκδοσης των Αρμένων - Αποκορώνου "Ελευθερόπολης", διαπιστώσαμε και πάλι την ιδιαίτερα προσεγμένη εμφάνιση και το πάντα ενδιαφέρον περιεχόμενό της. Ξεγωρίσαμε, για τις αποδελτιώσεις μας, αρκετό λαογραφικό υλικό (τοπικές ιστορίες, στιγάκια, ιστορικά ανέκδοτα) και το χαριτωμένο, όπως σε κάθε φύλλο, "γραμματσάκι" του αειθαλή Χαράλαμπου Μπουργάζου.

Πλούσιες, εγκωμιαστικές αναφορές και αυτό το τρίμηνο, από το χανιώτικο τύπο, τους περασμένους μήνες. Παρουσιάζουμε από τα «Χανιώτικα Νέα» τρεις από αυτές, που γράφτηκαν από την Πηγελόπη Ι. Ντουντουλάκη, Γιατρό, Λογοτέχνη, νέα Νομαρχιακή Σύμβουλο και υπεύθυνη για θέματα πολιτισμού, Σταμάτη Αποστολάκη, Δάσκαλο, Συγγραφέα, και Λαογράφο, και τον Αντώνη Πλυμάκη, συγγραφέα μεταξύ των άλλων και της σειράς τα «Λευκά Όρη» από την οποία παρουσιάσαμε το πρώτο βιβλίο της στο τεύχος 26 της «Ε». Τους ευχαριστούμε όλους για τα καλά τους λόγια.

«Ε»

Τις έμμετρες ευχές του μας έστειλε και ο Σφρακιανός συγγραφέας - λαογράφος, Κανάκης Γερωνυμάκης, τον οποίο ευχαριστούμε.

Εις την «Ελευθερούπολη», για τον καινούριο χρόνο εύχομαι σ' όσους γράφουνε την ευτυχία μόνο και τις καλύτερες ευχές στον κύριο Μπουργάζο όπου πολύ τον εκτιμώ, και πάντα τον διαβάζω. Ακόμα τύχη εύχομαι σε όλους τους Αρμένους που έχουνε κατά καιρούς πολλούς καλούς δοσμένους.

Κανάκης Γερωνυμάκης

ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ «γλώσσα της καρδιάς»

Στο τελευταίο φύλλο (26ο -7ος χρόνος) της θαυμάσιας τριμηνιαίας εφημερίδας "Ελευθερόπολης" που εκδίδει ο Σύλλογος Αρμενιανών Χανίων, με τη συνεργασία του Δημοτικού διαιμερίσματος Αρμένων, δημοσιεύεται και το παρακάτω παράπονο «Αρμενιανού». Το αντιγράφω γιατί νομίζω πως αυτό αποτελεί και παράπονο όλων των απομάχων της ζωής που απόμειναν στα ερημωμένα πλέον χωριά μας:

«ΤΑ ΠΑΘΗ ΜΟΥ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΟΣΤΟΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΩΝ

Αναγνώστη μου Αρμενιανέ, που ζεις αλάργα και μακρά από το χωριό, κι εσύ, αναγνώστη παλιολαδίτη, Μοράτη, στεργιανέ και θαλασσινέ, γράφω σου από το χωριό όπου 'μαστανε καμπός' απομεινάρια, απολειφάδια πετσ, της παλιάς ζωής, μαζί με τα ζωντανά μας, άνεργα κι αποστρατευμένα κι εκείνα σαν κι εμάς, από τα καλλουργήματα της γης και τα κουβαλήματα των καρπών της γης.

Μ' αυτά τα ζωντανά συνεννούμαστανε καλά και συνομιλούμε πλια καλά παρά με τους σημερινούς πολύγλωσσους και πολύξερους, μ' ανήξερους από τη γλώσσα της καρδιάς και τη γλυκότητα της γης, να την παλεύεις, να τη φιλεύεις, να την αγαπάς και να την τρυγάς».

Αντ. Πλυμάκης

"Ελευθερόπολη": Δείγμα γραφής και σημείο αναφοράς

Για την «Ελευθερόπολη» να πω δε βρίσκω λόγια
Οι λέξεις θα γεμίσουνε
ανώγια και κατώγια
Περίσσια χάρη κι ομορφιά,
αξιά μεγάλη δίνει
εφημερίδα σαν κι αυτή
στον τόπο μας που εγίνη.

Καμάρι των Αρμενιανών,
πλούτος του Αποκορώνου
ξόμπλι και παίνιο τω Χανιώ,
πετράδι ώριου θρόνου
που κάθεται η Παράδοση,
χληρονομιά μεγάλη
όποιος γνωρίζει και μπορεί
γι' αυτήν ν' αναθιβάλει.

Χρόνια πολλά να γράφετε
Αρμενιανοί μας φίλοι
Μνήμης ν' ανάβετε λαμπρό
και άσβεστο καντήλι
ωσάν πουλιά γλυκόλαλα
πάντα να τραγουδάτε

και γύρω απ' την παρέα
σας όλους να μας κρατάτε!

Ένα μικρό αφιέρωμα για μια δυναμική και σπινθηροβόλα τριμηνιαία παρουσία στον έντυπο λόγο, την Αρμενιανή εφημερίδα "Ελευθερόπολης", η οποία, από την αρχή της κυκλοφορίας της μέχρι σήμερα στολίζει και ομορφαίνει το αναγνωστικό τοπίο. Με θεματολογία ώλης ανεξάντλητης (λαογραφικά, ευθυμιογραφήματα, γλωσσολογικά, ιστορικά, κοινωνικά ακόμα και εδεμποτολογικά αφιερώματα) η "Ελευθερόπολης" ξενωρίζει στο είδος της, ως ποιοτική περιοδική έκδοση, θερμά συγχαρητήρια στον εκδότη - διευθυντή κ. Γιάννη Τσακιράκη, τη Συντακτική Επιτροπή (τον κ. Βασίλη Κουρομιχελάκη, τον πολυγραφότατο κ. Χαράλαμπο Μπουργάζο, την κ. Ελένη Τσιτσιρίδη, τον κ. Γεώργιο Χαλδαδάκη) καθώς και τους συνεργάτες της εφημερίδας και ευχές για υγεία, καλή δύναμη και αξιοσύνη πάντα.

Πηνελόπη Ι. Ντουντουλάκη

Από τον τομέα Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων πήραμε την παρακάτω επιστολή.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Αγαπητοί φίλοι,

Ο Τομέας Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων συγκεντρώνει έντυπα που εκδίδουν Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Αδελφότητες και γενικά φορείς του Ελληνισμού της Διασποράς με σκοπό τη δημιουργία Αρχείου Τύπου Εθνοτοπικών και Πολιτιστικών Συλλόγων.

Έχοντας υπόψη την ενδιαφέρουσα έκδοση σας, παρακαλούμε να μας συμπεριλάβετε στους αποδέκτες της εφημερίδας "ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΗΣ"

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων και ευχόμαστε καλή συνέχεια στο έργο σας.
Ιωάννινα 31/1

Με τιμή
Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ, Διευθυντής του Τομέα Λαογραφίας
Η εφημερίδα μας αφού ανταποκρίθηκε άμεσα και απέστειλε το μεγαλύτερο μέρος των τευχών που έχουν εκδοθεί, έλαβε σχετική ευχαριστήρια επιστολή.

Μνήμη Παγώνας Στυλιανούμανωλάκη

Η ΚΥΡΑ ΠΑΓΩΝΑ ΕΦΥΓΕ...

Το μελαγχολικό αρμενιανό πρωινό της 8ης Μαρτίου του 2003 διάλεξε για ν' αφήσει τον όμορφο και ήσυχο κόσμο της η κυρά, μάνα και γιαγιά Παγώνα. Έφυγε σιωπηλά, όπως έτσι σιωπηλά ήρθε στον κόσμο, όπως έτσι σιωπηλά τον περπάτησε, τον άγγιξε και τον αγάπησε...

Τον άγγιξε με ευθύνη, ευγένεια και τρυφερότητα με κείνα τα χέρια που ή ανάμνησή τους πάντα με πληγώνει. Από μικρό παιδί, όταν αρχίζω να σκέπτομαι τη Μάνα, ο νους μου από τα ροζιασμένα χέρια της ξεκινά, που όμως δεν την εμπόδιζαν, κάθε άλλο, για να κάνει τα πάντα με ξεχωριστή επιτηδειοσύνη και με μια λεπτότητα κινήσεων που ερχόταν ευθέως να αμφισβήτησουν την παγιωμένη εικόνα της κομψότητας. Μιας κομψότητας που ξεκινούσε από την απλοχειρά της ψυχής της και κατέληγε στην ευδαιμονία της προσφοράς της. Η σιωπηλή αρμενιανή μάνα, η κυρά Παγώνα, που και γι' αυτήν, ο γοργοφευγάτος Κώστας Χατζής στο "Διπλό βιβλίο" έγραφε: "Τις ξέρω εγώ αυτές τις μανάδες μας, τις ρωμιές, που δε λένε τίποτα, δεν έχουν να πουν τίποτα, μονάχα νοιώθουν". Έφυγε.

Έφυγε, αφήνοντας μια ζωή γεμάτη με τη φροντίδα της οικογένειάς της, τον αγόγυνστο ιδρώτα στα χώματα των περβολιών, της Λιοφύτας, της Κουκουδορίνας, των Καμαρακιών, των Καλοσυκιάδων, τους άγιους τόπους της φαμελιάς της. Έφυγε, με κείνο το ψιθυριστό χαμόγελό της, που στόλιζε όλες τις στιγμές της ζωής της, της γεμάτης από τις άγιες έγνοιες της, με την ηρεμία της εκπλήρωσης. Έφυγε, αφήνοντας τη θολή εικόνα της στα δακρυσμένα μάτια των εγγονών, νυφάδων και γιων της, αφήνοντας ένα άχι στην καρδιά με τη γλυκόπικρη προσμονή της επουράνιας συνάντησης του πρωτο-ρευσμένου πατέρα.

Καλό ταξίδι ΓΙΑΓΙΑ ΠΑΓΩΝΑ!

Καλό ταξίδι ΜΑΝΑ ΠΑΓΩΝΑ!

Ο γιος σου Γιάννης

Στις 17 Φεβρουαρίου έφυγε από κοντά μας ένας ακόμη δικός μας άνθρωπος, η αγαπητή θεία η Πελαγία, το τε-λευταίο παιδί του Τερεζογιάννη. Για να ορφανέψει ακόμη περισσότερο το χωριό μας, από μια γυναίκα, μάνα, σύντροφο, γειτόνισσα του παλιού καλού καιρού. Σύζυγος του Στέλιου του Τσακιράκη, δίπλα στο Πυριολίκι, αξιώθηκαν να κάμουν σε δύσκολα χρόνια μια σωστή οικογένεια, με δυο γιους το Κωστή και το Γιάννη, και μια

Στις 19 Δεκεμβρίου πέθανε και τάφηκε στην Αθήνα η Φρόσω Καβρουλάκη 93 ετών, κόρη του Καβρουλόδημήτρη και αδελφή του Ζαχάρη, και της Μαρίας της Μαντωνάκη.

Η Φρόσω ήταν αξιόλογο άτομο, με γνώσεις πρακτικής μαμής, βοήθησε αρκετές φορές πολλές συγχωριανές μας τα δύσκολα χρόνια. Παντρεύτηκε τον Ανδρέα Νταϊλιάνη από τα Τρίκαλα, αξιωματικό

της χωροφυλακής, και έκανε υποδειγματική οικογένεια. Αξιώθηκε να δει και να καμαρώσει τον γιο της Κώστα, γιατρό στο Κέντρο Ψυχικής Θεραπείας στο Περιστέρι και τον Δημήτρη φαρμακοποιό. Αγαπούσε ιδιαίτερα το χωριό της και ωριώνεις πάντα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μάθει νέα του. Συμμετείχε δε σε όλες τις εκδηλώσεις του συλλόγου όσο ήταν νεώτερη. Άς είναι το χώμα της Αττικής που την σκέπασε ελαφρύ, και η μνήμη της αιώνια.

Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της Κώστα και Δημήτρη καθώς και στ' αδέλφια της Ζαχάρη και Μαρία.

Γιάννης Τερεζάκης

Ένας ακόμα εκλεκτός και αγαπητός άνθρωπος του χωριού μας, ο Βασίλης Χαιρετάκης, έφυγε από κοντά μας στις 9 Μαρτίου 2003 σε ηλικία 97 ετών.

Τίμησε την Ελλάδα, λαμβάνοντας μέρος στους εθνικοπλευρωτικούς αγώνες το 1940.

Αφιερώθηκε στην οικογένειά του, αγάπησε και ταυτίστηκε με την Αρμενιανή γη, που με μόχθο την καλλιεργούσε όλα του τα χρόνια. Κοντά του πάνω από μισό αιώνα η σύζυγός του Ειρήνη και τα δυο του παιδιά που άξια τιμούνται από την κοινωνία. Τον αξίωσε ο Θεός να γίνει και ευτυχισμένος παππούς. Αγαπητός από στους συγχωριανούς του, έντιμος και σεβαστός για τα φυσικά του χαρίσματα.

Θα μας λείψει η παρουσία του και η λαχτάρα του να εξιστορεί στους περαστικούς γνωστούς και φίλους, παλιές ιστορίες από την αγαπημένη του γωνιά, το καντούνι του σπιτιού του. Έφυγε από το χωριό μας ένας ακόμα αγαπητός άνθρωπος που θα τον θυμόμαστε πάντα.

Σοφία Ελ. Τερεζάκη

Μνήμη Πελαγίας Τσακιράκη

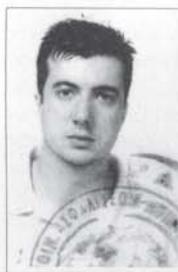
κόρη την Αργυρούλα. Τα πολλά προβλήματα στην υγεία της τα τελευταία χρόνια, και ο μεγάλος της καημός από τον αναπάντεχο χαμό του γιου της του Κωστή, επιδείνωσαν την κατάστασή της, με αποτέλεσμα να μας αφήσει κι αυτή σε ηλικία 87 ετών. Αβάσταχτος ο πόνος για το γιο της, αβάσταχτος και για την αδέλφια της, που την άφησαν τελευταία στη ζωή, όπως διαμαρτυρόταν.

Απερίγραπτη η χαρά της για συγγενείς, φίλους και γειτόνιους όταν έμπαιναν στο σπίτι της. Καλά το 'καμες και ήρθες μωρέ παιδί μου να με δεις, μου λέγε κάθε που την επισκεπτόμουνα, γιατί εγώ δε μπορώ να ανασηκωθώ λιγάκι χωρίς πόνους. Κι αιμέσως να συρθεί

μετά δυσκολίας να βρει δυο καρύδια και τη τσικουδιά. Ε, πιες, άλλη μια εδώ, μιας και ήρθες μου λέγε. Θεία να σαι καλά, ε μια που είσαι με την αδέλφια σου την Ειρήνη και την Κούλα, το Χρήστο και το Μανώλη και με το γιο σου το Κωστή, και την τσικουδιά θα τη πίνομαι ώστε να ζούμε και μεις στη μνήμη σου, που σίγουρα θα ναι αιώνια, και να σαι ήσυχη πως εξεπλήρωσες το χρέος της ζωής σου, με το καλύτερο τρόπο. Θερμά συλλυπητήρια στο θείο το Στέλιο όπως και στα παιδόγγονά σου. Κι ας κρατήσουν όσα περισσότερα μπορούν από την καλοσύνη και την ευγένεια σου.

Γιάννης Τερεζάκης του Χρήστο, ο ανιψιός σου

Μνήμη Νικολάου Πριπάκη

Με πόνο αναντραγίζω το βλέμμα μου και αντικρίζω τη σωρό σου και μου φαίνεται απίστευτο το πώς εσύ αφήνεις τη ζωή σου να σταματά στα εικοσιοκτώ σου χρόνια.

Σήμερα το χωριό μας ντύθηκε στα μαύρα και πενθεί από άκρη σε άκρη ένα νέο παιδί, ένα παλικάρι, λυγερό λεβέντικο κορμί των Νικόλαο Πριπάκη. Σε γνώρισε από μικρό παιδί από όταν πρωτοήρθα ως εφημερίος του χωριού μας και ήσουν και εσύ ένα από τα παιδιά του κατηχητικού της ενορίας μας που το διέκρινε η πίστη η καλοσύνη και η αφοσίωση.

Η απέραντη αγάπη στον πατέρα τη μητέρα και την αδελφή σου ήταν πάντα φανερή. Ήσουν πάντα κοντά στους γονείς σου εργατικός, τίμιος και ειλικρινής.

Έκανες όνειρα για τα ζωή ήθελες να δημιουργήσεις σιγά σιγά το δικό σου σπιτικό την δικιά σου οικογένεια όμως αγαπημένες μας Νικόλαες ή επιθυμία σου αυτή έμελλε να μην πραγματοποιηθεί.

Δυστυχώς όμως με αναπάντεχο κόπτηκε το νήμα της ζωής σου στην άσφαλτο αφήνοντας την τελευταία σου πνοή.

Σήμερα σε αποχαιρετούμε γονείς, αδελφή, συγγενείς χωριανοί, και φίλοι στην τελευταία σου κατοικία. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ. Θα

ζεις πάντα στην φυχή και στην καρδιά όλων μας. Τα άνθη που στολίζουν τη σωρό σου να ευωδίασουν το χώμα του χωριού σου που θα σε σκεπάσει.

Αιώνια σου η μνήμη.

Παπά Μανώλης

Μνήμη Νικολάου Νικολακάκη

Πλήρης ημερών και σε ηλικία 95 ετών έφυγε από κοντά μας και από τον πρόσκαιρο αυτό κόσμο ο Νίκος Νικολακάκης από το Νιο χωριό. Με πολλά προβλήματα στην υγεία του τα τελευταία χρόνια, ζόυσε υπομονετικά τις δοκιμασίες που περνούσε καμαρώνοντας τα παιδιά και τα εγγόνια του. Ανθρωπος ενός άλλου καιρού, σωστός οικογενειάρχης, τίμησε την Κρήτη, την οικογένεια, τη θρησκεία και έδειξε το σωστό δρόμο στα παιδιά του καλύτερο τρόπο, μαζί με τον άξιο συμπαραστάτη σύντροφό του, την καθ' άλλα κυρία Κατίνα.

Ιδιαίτερα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Κυδωνιάς και Αποκορώνου κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟ που χοροστάτησε στην νεκρώσιμη ακολουθία και μίλησε για το αδικοχαμένο παλικάρι μας καθώς και όλους τους ιερείς που πήραν μέρος στην τελετή της ακολουθίας, όπως και όλους που κατέθεσαν στέφανα και αυτούς που τον συνόδευσαν στην τελευταία του κατοικία στο Κοιμητήρι των Αρμένων.

Οι γονείς Στέλιος- Ελένη
Η αδελφή Μαρία Πριπάκη

Οι θείοι του
Δημήτρης- Αγγελική Πριπάκη

Παιδιά του είναι ο Γιώργης, σημερινός ψάλτης του χωριού μας, και ο Δημήτρης που έχουν δημιουργήσει σωστές οικογένειες, όπως και ο συγχωριανός μας (πλέον) παπά Μανώλης, που διακονεί την ενορία μας και όχι μόνο κατά τον καλύτερο τρόπο με υποδειγματική οικογένεια, σωστός ιεραπόστολος καλός Σαμαρείτης, συνεργάτης του συλλόγου και ολόκληρου του χωριού στις χαρές στις λύπες και όπου του ζητηθεί, κόσμημα του χωριού, της περιοχής και της θρησκείας μας.

Από τη θέση αυτή θα ήθελα να εκφράσω τα ειλικρινά προσωπικά μου, αλλά πιστεύω και ολόκληρου του χωριού, και του συλλόγου μας. Θερμά συλλυπητήρια να 'ναι το Νιο χωριανό χώμα που τον σκέπασε ελαφρύ, η μνήμη του αιώνια στα παιδιά και στα εγγόνια του, να ζούνε, να τον θυμούνται και να τον μιμούνται.

Γιάννης Τερεζάκης του Χρήστο

Αφιερωμένο στη μνήμη του αγαπημένου μας φίλου Νίκου Πριπάκη

Μαυροντυμένοι απόψε, φίλοι ωχροί,
ελάτε στο δικό μου περιβόλι,
μ' έναν παλμό το βράδυ το βαρύ
μια να το ζήσουμε όλοι.

Τ' αστέρια τερμουλιάζουνε καθώς
το μάτι ανοιγούλει προτού δακρύσει.
Ο κόσμος των δεντρών ρέβει ορθός.
Κλαίει παρακάτου η βρύση.

Από τα σπίτια που είναι σα βουβά,
κι ας μήνησαν την γλώσσα του θανάτου,
με φρίκη το φεγγάρι αποτραβά
τ' ασημοδάχτυλα του.

Είναι το βράδυ απόψε θλιβερό
κι εμείς θαν το γλεντήσουμε το βράδυ,
όσοι έχουμε το μάτι μας ογρό^ρ
και μέσα μας τον Άδη.

Οι μπάγκοι μας προσμένουν.

Κι όταν βγει
το πρώτο ρόδο στ' ουρανού την άκρη

όταν θα σκύψει απάνου μας η αυγή,
στο μαύρο μας το δάκρυ

Θα καθρεφτίσει τ' απαλό της φως.
Γιομάτοι δέος ορθοί θα σηκωθούμε,
τον πόνο που θα ειπεί κάθε αδερφός
κι όλοι σκυφτοί θ' ακούμε

Μαυροντυμένοι απόψε, φίλοι ωχτροί,
ελάτε στο δικό μου περιβόλι,
μ' έναν παλμό το βράδυ το βαρύ
για να το ζήσουμε όλοι.

(Από το ποίημα GALA
του Γ.Κ. Καρυωτάκη)

Καλό σου ταξίδι φίλε μας Νίκο,
η μνήμη σου θα παραμείνει ανεξίτηλα
χαραγμένη στην φυχή μας.

Οι φίλοι σου
Νίκος, Ολυμπία και Μέλιος Μαντωνανάκη

Μνήμη Νίκου Πατηνιωτάκη

Χάσαμε το Νίκο Πατηνιωτάκη, μορφή ξεχωριστή για το χωριό, μα ιδιαίτερα για τη γειτονιά μας. Τον έχω συνδέσει σαν ένα σοβαρό και εργατικό άτομο. Δημιούργησε μια σεβαστή οικογένεια με την ευγενική κ. Ευλαμπία, αφήνοντας δύο αξιόλογα παιδιά, τον Σταύρο και το Γιάννη, κληρονόμου και οι δύο του ήθους και της εργατικότητας του πατέρα τους. Μέχρι τέλους της ζωής του ακμαίος, περιδιάβαινε το χωριό, συνήθως με το χαρακτηριστικό τρίκυκλο του, ευγενικός και πάντα με διάθεση. Εφυγε μαζί με άλλους εξαίρετους χωριανούς μας που ο καθένας τους όμως μαζί και ο Νίκος διαγράφανε μια ξεχωριστή πορεία στο χωριό μας.

Ε. Τ.

ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Νέο Προεδρείο στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου μας

Νέο προεδρείο εξελέγει στο δήμο μας στις αρχές του 2003. Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου εξελέγει ο συγχωριανός μας Πέτρος Νικητάκης, Αντιπρόεδρος Μανώλης Χαριτάκης, Γραμματέας Παναγιώτης Μαρκογιαννάκης

Δημαρχιακή επιτροπή: Τακτικά μέδη: Εθένη Ιγγλεζάκης, Γεώργιος Μουσουράκης, αναπληρωματικά μέδη Νικηφόρος Ζουλάκης, Γεώργιος Χαθβαδάκης

Αντιδήμαρχος ορίσθηκε από το Δήμαρχο Παντελή Καραγιαννάκη τον Ιωάννη Ατσαλάκης

Από 4 Μαρτίου 2003

XANIA - ΠΕΙΡΑΙΑΣ σε 5 ώρες & 45'

Το ποιητελές υπερσύγχρονο νεότευκτο ταχύπλοο πλοίο BLUE STAR 2, είναι κατασκευής έτους 2000, ταχύτητας 28 μιλών ανά ώρα, χωρητικότητας 1.600 επιβατών και διαθέτει γκαράζ για 700 IX ή 150 φορτηγά αυτοκίνητα και 100 IX.

Το BLUE STAR 2 θα εκτελεί καθημερινά δρομολόγια από ΠΕΙΡΑΙΑ για XANIA στις 16:00 και από XANIA για ΠΕΙΡΑΙΑ στις 23:30 καθημύποντας τη διαδρομή σε 5 ώρες & 45'.

Το Νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Κρητικής Εστίας

Νέο διοικητικό Συμβούλιο προήλθε από τις εκλογές της 19-01-03, και μετά τη συγκρότηση που ακολούθησε έχει την ακόλουθη σύνθεση.

Πρόεδρος: Βαρδινογιάννης Χρυσή (Ρέθυμνο - Επισκοπή)

Α' Αντιπρόεδρος: Βούλγαρης Ευάγγελος (Λασίθι)

Β' Αντιπρόεδρος: Μπαχλιτζανάκης Εμμ. (Λασίθι)

Γ. Γραμματέας: Κραουνάκης Στυλιανός (Ρέθυμνο)

Έφορος: Καπετανάκης Μεγαρίτης Στέλλα (Ηράκλειο)

Ταμίας: Γιαννούλης Ιωάννης (Ρέθυμνο)

Μέδη: Αγαπάκης Χαρίλαος (Ηράκλειο)

Βανταράκης Στυλιανός (Χανιά - Κουρνάς)

Ζερβός Εμμανουήλ (Χανιά - Σφακιά)

Λεντάρης Ιωάννης (Χανιά - Καθαρίτσιο Αλεξάνδρου)

Μιχελάκης Μιχαήλ (Λασίθι)

Μοσκοβίτης Γεώργιος (Ηράκλειο)

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο εκλέχτηκε στην Τακτική Γενική Συνέλευση που έγινε στις 23 Φεβρουαρίου που έγινε στα ιδιόκτητα γραφεία της Ομοσπονδίας. Στη Γενική Συνέλευση ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γιάννης Λεντάρης, αναφέρθηκε στις πλούσιες δραστηριότητες της τα τελευταία χρονιά. Ειδικότερα αναφέρθηκε στην αγορά γραφείων που πραγματοποίησε η Ομοσπονδία, στην οδό Νικηφόρου 8 και Αγίου Κωνσταντίνου, που αποτελούσε όνειρο πολλών επών, καθώς και στην πετυχημένη εκδήλωση των εγκαινιών των γραφείων που έγινε στις 9 Φεβρουαρίου στην οποία παρευρέθηκε και ο σεβασμίστατος Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίος.

Στη συνέχεια αφού το πλόγιο έλαβαν αρκετοί εκπρόσωποι των Αποκορωνιώτικων Σωματείων, υπερψηφίστηκαν ομόφωνα ο Οικονομικός και ο Διοικητικός Απολογισμός του Δ.Σ. Από τις εκλογές που ακολούθησαν εκλέχτηκαν οι εξής:

Πρόεδρος Λεντάρης Γιάννης, Σύλλογος Καθαριτσιανών Αθεξ. "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ"

Α' Αντιπρόεδρος Τερεζάκης Ιωάννης, Σύλλογος Αρμενιανών "Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ"

Β' Αντιπρόεδρος Μαγγελλάκης Ρούσσος, Σύλλογος Βρυσιανών Αποκορώνου "Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ"

Γενικός Γραμματέας Αποστολάκης Γιώργος, Σύλλογος των εκ της Κοινότ. Παΐδοχωρίου καταγόμενων "Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Ταμίας Πιπεράκης Στέλιος, Σύλλογος Ξεροστερνιάνων Αθηνών και Πειραιώς «Η βιόλα».

Ειδικός Γραμματέας Χατζηδάκη Μαίρη, Σύλλογος Κεφαλιανών Ν. Αττικής "Ο ΚΕΦΑΛΑΣ"

Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων Βελεσιώτου Βασιλική, Σύλλογος Κοκκινοχωριών Αποκορ. Χανίων, "Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ"

Αναπληρωτής Ταμίας, Ρεβελλάκης Σταύρος, Σύλλογος Βαμιανών «ο ΒΑΜΟΣ»

Μέλη

Βιγλάκης Γιώργος, Σύλλογος Απικάμπου «ΤΟ

ΚΛΙΜΑ», Βαλσαράκης Μανώλης, Σύλλογος Βαφιανών "Η ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑ", Χειμαδάκης Παύλος, Σύλλογος Γαβαλοχωριών Αττικής "Η ΠΑΝΑΓΙΑ", Θυμιανός Μανώλης, Σύλλογος Εμπροσνεριτών Αποκορώνου "Ο ΜΠΡΟΝΙΕΡΟΣ", Χριστοδουλάκης Γιώργος, Εκπολιτιστικός Σύλλογος Καθαριτσιανών "ΤΟ ΑΜΙΓΔΑΛΗ", Καστανιουδάκης Γιώργος, Εξωραϊστικός Σύλλογος Καθυβών Χανίων "Η ΑΓΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, Βανταράκης Παντελής, Σύλλογος των απανταχού Κουρνιανών "ΟΙ ΡΙΖΕΣ", Λαγαράκης Νικόλαος, Σύλλογος των εκ Νέου Χωρίου καταγόμενων "Ο ΑΠΟΣΤ. ΘΩΜΑΣ", Αποστόλου Ασπασία, Σύλλογος Νικιανών Χανίων "Ο ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ", Καντεράκης Νικόλαος, Σύλλογος Σουριανών - Σεπλιανών - Λικοτιναριανών, ΤΖΙΓΚΟΥΝΑΚΗ - Χριστοδουλοπούλου Μελίνα, Σύλλογος Τζιτζιφιών Αττικής, Γιακουμινάκης Γιώργος, Εκπολιτιστικός Σύλλογος Φρεδιανών "Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ"

Μέλη Εξελεγκτικής Επιτροπής
Μακρυδάκης Μανώλης, Εκπολιτιστικός Σύλλογος Φρεδιανών "Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ", Τσακιράκης Γιάννης, Σύλλογος Αρμενιανών "Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ", Μηρασύδακης Βαρδής, Σύλλογος Βρυσιανών Αποκορώνου "Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ", Αναπληρωματικό Μέλος, Μαλεκάκης Μανώλης, Σύλλογος Βαμιανών «ο ΒΑΜΟΣ»

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ

Η κ. Ελένη Παρασκουλάκη προσέφερε το ποσό των 150 € στον ιερό ναό Αγ. Νικολάου Αρμένων εις μνήμη του αδελφού της Γεωργίου Παρασκουλάκη.

Εις μνήμη Αντωνίου και Μαρίας Λεκάκη τα παιδιά τους Ιωάννης, Ευαγγελία, Αικατερίνη και τα εγγόνια τους, προσέφεραν για την ανακαίνιση του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννη Αρμένων το ποσό των 500 €.

Εις μνήμη και αντί επίσιου μνημόσυνου Αργυρώς Πατρελάκη τα ανίψια της Γεώργιος και Ιωάννης Πριπάκης προσέφεραν στην ενορία Αρμένων το ποσό των 200 €.

Εις μνήμη Νικολάου Πατνιωτάκη και αντί στεφάνων προσέφεραν στην ενορία Αρμένων:

η σύζυγός του Ευλαμπία και τα παιδιά του Σταύρος και Ιωάννης Πατνιωτάκης 200 €, η οικογένεια Ζερβάκη 50 €, η οικογένεια Πιπεράκη 50 €, η οικογένεια Πατσάκου 50 €, η οικογένεια Κωνσταντίνου Στεφανάκη 50 €, η οικογένεια Τερέζας Γκαττ 50 €, η οικογένεια Αντωνίου

Ιωάννου Κουτσουπάκη 50 €, ο Ιωάννης Ανέστη Πατνιωτάκης 50 €, η Αντωνία Βουτσαδάκη 50 €, η οικογένεια Γεωργίου Αλβανού 50 €, η οικογένεια Γεωργίου Πανοπούλου 50 €.

Εις μνήμη Πελαγίας Τσακιράκη και αντί στεφάνων προσέφεραν στην ενορία Αρμένων: ο σύζυγός της Στυλιανός Τσακιράκης, και τα παιδιά της Αργυρώ και Δημήτρης Μπουτσαράκης, Αργυρώ κάτια Κωνσταντίνου Τσακιράκη, και Γιάννης και Βάσω Τσακιράκη 200 €, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής, 80 €.

Εις μνήμη Βασιλείου Αναστασίου Χαιρετάκη και αντί στεφάνων προσέφεραν στην ενορία Αρμένων: η σύζυγός του Ειρήνη, και τα παιδιά του Αναστάσιος και Μανούσος Χαιρετάκης 200 €, η οικογένεια Βασιλείου Εμμ. Σχοινάκη 50 €.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Αρμένων ευχαριστεί θερμά τους ως άνω δωρητές.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο παπά Μανώλης Νικολακάκης